

Kalejdoszkóp

„Nincs más haza, csak az anyanyelv”

Márai Sándor

KULTURÁLIS FOLYÓIRAT
XVIII. / 2.

2019/2

CULTURAL JOURNAL
VOL. XVIII / 2

Established 1958

Tom's PLACE

416-596-0297
toms-place.com

190 Baldwin St.
Kensington Market
Just west of Spadina

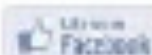
M-W 10-6
Th-F 10-7
Sat 1-6
Sun 12-5

Tom's Place

Tom's Place and the Mihalik family have strong Hungarian roots but at the same time are very proud Canadians. Pictured above is Tom Mihalik, with his son Tom Jr., both ready to serve you at Tom's Place. Established in 1958, Tom's Place now offers the biggest selection of suits in North America, all at great prices.

Please visit Tom's Place, one of Toronto's leading retailers for designer men's and women's business apparel.
Conveniently located in Kensington Market.

Designer
Men's & Women's
Clothing for
Over 50 Years

facebook.com/TomsPlaceTO

corvina

HUNGARIAN CANADIAN BUSINESS DIRECTORY

Show your business to the community,
Get new customers, extend your business
with the help of Corvina Directory book.

**Be a part of the
high quality publication.**

Serving the community since 2006

14th edition
2018

416-638-3431
info@corvinadirectory.ca
www.corvinadirectory.ca

SÍK SÁNDOR

A KERESZTÚTON

Megy a Jézus a Kálváriára,
 Fejében a töviskoronája.
 Véres rózsák verték ki a testét.
 Megy a Jézus, viszi a keresztjét.
 Most először roskadt el alatta,
 Vad pribékek keze fölrángatta.
 Szeges szíjak a húsába tépnek,
 Borzalommal kísérik a népek.
 Szeges szíjak, csontig elevenbe.
 Jön az úton Szűzmaria szembe.
 A szeméből mennyek mosolyognak,
 De szívében hét tőre pokolnak.
 Nézi Jézust, nézi a keresztfát,
 Azt a véres, verejtékes orcát,
 Azt az Arcot, azt az édes-egyvet,
 Aki az ő testéből testedzett.
 Kis Betlehem boldog éjjelében
 Ő ringatta ámuló ölében,
 Ő mosott rá, főzött és dagasztott,
 Ágya szélén de hányszor virrasztott!
 Ruhácskáit szőtte, fonta, foldta,
 Haj pedig már akkor is de tudta ... !
 Ó hogy nézte távolodó képét,
 Mikor elment, három éve, végkép!
 Nézi most is, rogyadozó testtel,
 Kicsi fiát a szörnyű kereszttel.
 Nézi, nézi fátyolodó szemmel.
 Megy a Jézus, utána a tenger.
 Véres úton, végestelen hosszan:
 Tenger ember, férfi, gyerek, asszony,
 Véres tajték veri ki a mesgyét.
 Valamennyi viszi a keresztjét.

Nem hiányzik senki sem a sorból:
 Legelől a tizenkét apostol,
 Utánuk a számolatlan ezrek,
 Ködbevesző végtelen kereszttek.
 Ott piheg a sok mái szegény is,
 Édesapám, édesanyám, én is!
 Hétfájdalmas, nézz ide miránk is,
 Krisztus Anyja, légy a mi anyánk is!

**ÁLDOTT HÚSVÉTI ÜNNEPEKET KÍVÁNUNK
 MINDEN KEDVES OLVASÓNKNAK A BOLDOG
 FELTÁMADÁS REMÉNYÉBEN!**

HAPPY EASTER!

TARTALOMBÓL

Rákóczi-émlékév 2019 - 2

- Arany János, Petőfi Sándor versek - 3
 Dancs Rózsa: „Óh, szabadság, hadd nézzünk szemedbe!” - 4
 Arany János: A rodostói temető (vers) - 5
 János Arany: The Cemetery of Rodosto, transl. by Frank Veszely - 7
 Varga Gabriella: Bakó Csongor István... Orbán Viktor és a
 katolicizmus (interjú) - 11
 Arany János: Rákócziné (ballada) - 16
 Csibi Balázs: Egy orvos, aki hű maradt... Dr. Forbáth Péter - 17
 Nagy Vendel: Tétova fények útján (vers) - 18
 Bányi Zoltán: Pisztrángtánc (elbeszélés) - 19
 Dancs Rózsa: Akit mindig megtalál a szerep: Gubik Petra - 21
 Vass Albert: Húsvéti levél kishúgomnak Hamburg városába (vers) - 24
 Sente B. Levente: (lehetne a költő), A szent hegy alatt,
 Fűszál-ének, Morzsák a terítetlen asztalon - 25
 Rózsa Katalin: 100 éve született Prokop Péter papfestő-író - 26
 Tamási Áron: Húsvéti nyúl - 27
 Dancs Rózsa: Költő, aki vallja: „Mindig tétje van a versnek...” - 29
 Pordány László: Búrok, magyarok, migráció - 30

Bobó Bóbitája melléklet -

32 - 36. oldalak

KALEJDOSZKÓP - KALEIDOSCOPE

ISSN 1480-5499

MEGJELENIK KÉTHAVONTA - PUBLISHED BIMONTHLY

Előfizetés - Subscription: CA\$85.00/year Foreign: US\$95.00/year

Elnök - Telch György-George - President

Főszerkesztő: Telch-Dancs Rózsa - Editor-in-Chief

Főmunkatárs: Varga Gabriella

Munkatársak: Bácsalmási István, Csibi Balázs, Veszely Ferenc

122 Silas Hill Drive, Toronto, ON, M2J 2X9, Canada

Tel.: 647-979-4631

E-mail: rozsatelchdancs@gmail.com

Copyright © Kaleidoscope Heritage Club

A folyóiratot digitálisan archiválja az Országos Széchényi Könyvtár EPA adatbázisa: <http://epa.oszk.hu/01600/01658>
www.kalejdoszkep.ca

A KALEJDOSZKÓP szó a Pallas Nagy Lexikona
 helyesírását követi

*A lap borítóján Orth István festőművész munkái az Élet-jelek¹ c.
 albumából származnak.¹ Nagy Miklós Kund: Orth István, Pallas-
 Akadémia Könyvkiadó, Csíkszereda 2016*

CUM DEO PRO PATRIA ET LIBERTATE!

II. Rákóczi Ferenc. Mányoki Ádám festménye

RÁKÓCZI EMLÉKÉV TESTÜLET

GAAL GERGELY elnök

Az emlékév fővédnöke
SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes**Védnökei**NÉMETH SZILÁRD, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti
államtitkára

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS nemzetpolitikáért felelős államtitkár.

TagjaiLOMNICI ZOLTÁN, az Emlékev kezdeményezője, az Emberi
Méltóság Tanácsának elnökeKOVÁCS VILMOS ezredes, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum
parancsnokaOROSZ ILDIKÓ a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar
Főiskola rektora

CSIBI KRISZTINA, a Magyarság Háza igazgatója.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS - RÁKÓCZI - EMLÉKÉV 2019<https://admin.rakocziszovetseg.org/login>A pályázat célja: minél több településen, intézményben em-
lékezzenek meg a Nagyságos FejedelemrőlA pályázók köre: a Rákóczi Szövetség Kárpát-medencei
helyi- és ifjúsági szervezetei

Mégpályázható maximális összeg: 100 000 forint

A pályázott programnak 2019. évben kell megvalósulnia

Pályázat beadásának határideje: folyamatos, legkésőbb
2019. november 30.

ISTENNEL A HAZÁÉRT ÉS A SZABADSÁGÉRT!

A Magyar Országgyűlés 2018. november 27-én egyhan-
gúlag fogadta el azt a határozatot, amely a 2019-es
esztendőt II. Rákóczi Ferenc-émlékévként nyilvánította. A
határozat az emlékévkkel összefüggő programok kiala-
kítását a kormányzat hatáskörébe utalta.

2019-ben az ünnep íve az emléknaptól az emlékévkhez, II.
Rákóczi Ferenc 1704. július 8-án erdélyi fejedelemmé vála-
sztásának 315. évfordulója méltó megemlékezéséhez emel,
s az ünnepi eseménysor egészen 2020. szeptember 17-ig
tart, Erdélyország és Magyarország vezérlő fejedelemmé
választásának 315. évfordulójához vezet.

A nagy küzdelem az egyenlőtlen erőviszonyok, a
kedvezőtlené váló európai politikai helyzet és az ország
belső társadalmi ellentmondásai miatt végül elbukott. De a
bukás ellenére a szabadságharc megakadályozta Magyaror-
szág beolvadását a Habsburg-birodalomba. Ennek fontos
része a Rákóczi-szabadságharcot lezáró szatmári béke,
amelyet 1711. április 30-án Károlyi Sándor a szövetkezett
rendek képviselőjében és Pálffy János császári
főparancsnok III. Károly király megbízottjaként kötöttek
meg, írták alá.

A megállapodás közkegyelmet biztosított. A király szava-
tolta Magyarország és Erdély szabadságjogait, ígéretet tett
az alkotmány visszaállítására, a szabad vallásgyakorlatra,
az országgyűlés összehívására. Ezért a kuruc sereg másnap,
május 1-jén letette zászlóit a majtényi síkon, s a katonák
fegyvereiket megtartva hazatérhettek. II. Rákóczi Ferenc
törökországi emigrációba kényszerült, de megkérdője-
lezhetetlen nemzeti hőssé vált, aki követendő példakép
maradt és marad a magyarok számára a jövőben is.

LEZSÁK SÁNDOR

RÁKÓCZI PANASZA A RODOSTÓI KÁPOLNÁBAN

Havazó lélek esti misén,
Egér az oltár alatt,
Cifrázott rács, tömjén bűvöli
A dundi angyalokat!

Freskó reped, hull a vakolat,
Festett hazám képe ím
Töredezik. Lukas perselybe
Másznak zengő éveim.

Mikor leszek hazai földön?
Habsburg a munkácsi vár
Égi messze a Hadak útján
Csillagos királyfi áll.

Arany János portréja. Barabás Miklós festménye

PETŐFI SÁNDOR

ARANY JÁNOSHOZ

TOLDI írójához elküldöm lelkemet
Meleg kézfogásra, forró ölelésre!...
Olvastam, költőtárs, olvastam művedet,
S nagy az én szívemnek ő gyönyörűsége.

Ha hozzád ér lelkem, s meg talál égetni:
Nem tehetek róla... te gyujtottad úgy fel!
Hol is tehetél szert ennyi jóra, ennyi
Szépre, mely könyvedben csillog pazar fénnel?

Ki és mi vagy? hogy így tűzokádó gyanánt
Tenger mélységéből egyszerre bukkansz ki.
Más csak levelenként kapja a borostyánt,
S neked rögtön egész koszorút kell adni.

Ki volt tanítód? hol jártál iskolába?
Hogy lantod ily mesterkezekkel pengeted.
Az iskolákban nem tanulni, hiába,
Ilyet... a természet tanított tégedet.

Dalod, mint a puszták harangja, egyszerű,
De oly tiszta is, mint a puszták harangja,
Melynek csengése a rónákon keresztül
Vándorol, s a világ zaja nem zavarja.

S ez az igaz költő, ki a nép ajkára
Hullatja keblének mennyei mannáját.
A szegény nép! olyan felhős láthatára,
S felhők közt kék eget csak néhanapján lát.

Nagy fáradalmait ha nem enyhíti más,
Enyhítsük mi költők, daloljunk számára,
Legyen minden dalunk egy-egy vigasztalás,
Egy édes álom a kemény nyoszolyára! -

Ezen gondolatok elmém környékezték,
Midőn a költői szent hegyre jövék fel;
Mit én nem egészen dicstelenül kezdék,
Folytasd te, barátom, teljes dicsőséggel!

Pest, 1847. február

ARANY JÁNOS

VÁLASZ PETŐFINEK

Zavarva lelkem, mint a bomlott cimbalom;
Örül a szívem és mégis sajog belé,
Hányja veti a hab: mért e nagy jutalom?
Petőfit barátul mégsem érdemelé.

Hiszen pályadíjul ez nem volt kitűzve...
Szerencse, isteni jó szerencse nékem!
Máskép szerény művem vetém vala tűzbe,
Mert hogyan lett volna nyerni reménységem?

És mily sokat nyerék! Pusztán a pályabér
Majd elhomályosít, midőn felém ragyog:
De hát a *ráadás!*... Lelkem lelkéig ér,
Hogy drága jobbkezed osztályosa vagyok.

S mi vagyok én, kérded. Egy népi sarjadék,
Ki törzsömnek élek, érette, általa;
Sorsa az én sorsom s ha dalra olvadék,
Otthon leli magát ajakimon dala.

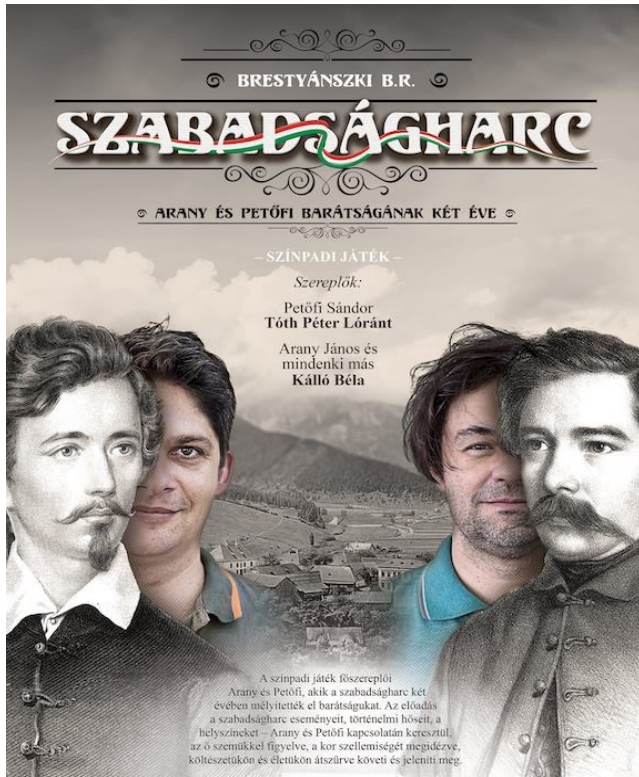
Akartam köréből el-kivándorolni:
Jött a sors kereke és útfélre vágott,
S midőn visszafelé bujdokolnék, holmi
Tüske közöl szedtem egynehány virágot.

Jöttek a bűgondok úti cimborának,
Összebarátkoztunk, összeszoktunk szépen;
Én koszorút fűztem, ők hamiskodának,
Eltépték fűzérem félelkészültében.

Végre kincset leltem: házi boldogságot,
Mely annál becsesb, mert nem szükség őrzeni,
És az Iza partján ama hú barátot...
Nem is mertem volna többet reményleni.

Most, mintha üstökös csapna szűk lakomba,
Éget és világít lelkemben leveled:
Oh mondd meg nevemmel, ha felkeres Tompa,
Mily igen szeretlek *Téged* s őt is veled.

(1847. febr. 11.)

ÓH, SZABADSÁG, HADD NÉZZÜNK SZEMEDBE!

„Igazi színházat láttunk!” – idézem Füle András barátunkat, aki ezzel a mondattal köszönte meg Kálló Bélának és Tóth Péter Lórántnak a torontói Paraméter Szobaszínházban bemutatott Szabadságharc című, Arany és Petőfi barátságának két esztendejét megjelenítő színpadi játékát. Mindannyiunk véleményét mondta ki, azt, amelyet előtte véget nem érő tapsal próbáltunk kifejezni. Mert a színész igazi fizetsége a taps – a szeretet, a tetszés, a befogadás szimbóluma.

Igazi színházat – valóban. A szabadkai színművész, Kálló Béla Arany Jánosból másodpercek alatt alakult át Vachott Imrévé, Jókai Mórrá, Tompa Mihállyá – no, meg a fékezhetetlen indulatú zseni más eszmei-politikai ellenségévé, és azonosult vissza az egyfolytában hitetlenkedő, szerény nagyszalontai jegyzővé, akinek „zavarva” volt lelke, „mint a bomlott cimbalom” a Toldiért kapott „meg nem érdemeltnek”, valószínűtlennek tűnő ajándéktól: Petőfi barátságától. A kis szobaszínházban ádázul viaskodtak a nemzeti indulatok, a robbanás előtti légkörbe akaratlanul mi, nézők-hallgatók is belefolytunk – a forradalom fordulatainak, az ármánykodásoknak áldozati célpontjává vált Petőfiért pedig Arannyal együtt szerettünk volna védőpajzsként kiállani. Hatalmas alakítást nyújtott Kálló Béla, rendezőként és színészként egyaránt. Akárcsak színpadi kenyeres pajtása, partnere, Tóth Péter Lóránt.

Versvándorként érkezett Kanadába Tóth Péter Lóránt a Jászai Mari-díjjal frissen kitüntetett színészióriással a szabadságharc évfordulójának előestéjén, hogy megajándékozzanak egy olyan előadás élményével, amilyenben távol a

nemzeti kultúránk forrásaitól csak ritkán van részünk. És amely nem is mesével ringatott nemzeti romantikába, hanem valódi dokumentumokra alapozva vezette a nézőt időutazásra, a két halhatatlan költő világába történelmünk egyik legdicőségesebb pillanatában, 1848-49-ben.

Versvándor – egy ilyen díszítőjelzőt csak kevesek érdemel-

nek ki. Tóth Péter Lóránt egészen fiatalon megkapta és olyan alázattal viseli, mint egykori elődei a vándorszínész megnevezést. Visszi-hordja a magyar költői szót a világ minden tájára, de leginkább azokra, ahol még mindig féltetni kell anyanyelvünket. A vándorszínészetre nem véletlenül utaltam – a torontói fellépés után Kálló Béla említette is a Déryné-korszakot a kihívásokat, művészi kitartást próbára tevő körülményeket ecsetelve, amelyekkel szembesülnek a missziót teljesítő kultúrahirdetők. Tóth Péter Lóránt Petőfi-Arany ifjúkorára emlékeztetőn civilfoglalkozásától, a pedagógusi pályától búcsúzott végleg el, mikor vándorútra indult az „ismeretlen Kárpát-medencébe” tarsolyában a klasszikus magyar költészet remekeivel. *Noha a Szabadságharc c. drámai előadásban alig néhány verssor hangzik el – „Nincsen többé szeretett király!”, „Akasszátok fel a királyokat!” –, csodálatos átéléssel, a XIX. századi archaikus prózanyelvet olyan módon tolmácsolja, hogy alig veszi észre még a kevésbé olvasott néző – mondjuk, kisiskolás - is az „időátállást.” És mondjuk ki: kitűnően alakította az izgága, a „szabadság, szerelem” megszállottját, a szabadságért szerelmét is feláldozó Petőfi Sándort.*

A drámai szövegek könyv kitűnő szövegválogatáson alapul, remekül megalkotott, amely Brestyánszki Boros Rozália, a Szabadkai Népszínház dramaturgjának érdeme.

Befejezésként hadd gratuláljunk Kálló Bélának a rangos Jászai Mari-díjhoz, amelynek ünnepélyes budapesti átvételén nem jelenhetett meg, mert éppen Kanadában turnézott.

Kívánjuk a művészpárosnak, hogy ne lankadjon küldetésstudatuk, mert a nemzeti megmaradás csak a hozzájuk hasonló szent megszállottakkal lehetséges. Akik hozzájuk hasonló alázattal ejtik a szót, akik hozzájuk hasonló megbecsülést követelnek minden kiejtett mondatnak, minden elmondott versnek. Visszavárjuk őket!

Dancs Rózsa

ARNAY JÁNOS

A RODOSTÓI TEMETŐ

Vess lángot előttem, éjjeli szövétnek,
Képzelt! s világíts éjék éjjelébe;
Messze, határin túl sok rabszolga népnek,
Hozd a kis temetőt lelkemnek elébe:
Hogy lássam az éjet, mely ottan feketül,
Halljam a csöndet, mely szent hamvak felett ül.

Hol a kéz, hol a kéz, aki fölemelje
Sírjokról a követ: egy nehéz századot?
Hol van a szellem, ki életre lehelje
A szívet, ha régen, régen elhamvadott?
Ah! Midőn a hú szív porrá vagyon válna,
Feltámasztja-e más, mint a költő álma?

Éjfél van. Az eget, néhány csillagával,
A Mármora tenger kebelén ringatja;
Egyhangu morajjal dalt susog magában,
Mint bölcső felett a szunnyadozó dajka;
És az ég szemei, az a néhány csillag,
Az álommal ők is alig-alig birnak.

Elsohajt a lágyszél, mely a tavaszt hozza,
Elsohajt a vízen és a partra téved:
"Ébredj, fű-fa, ébredj!" halkán ezt sugdozza, -
S ime, fűben-fában megmozzan az élet;
Megmozdul az élet, felül, a kopáron:
Csak alant a sírban örökös az álom.

Ők alusznak ottan, a számkivetettek.
Idegen hazának földje tesped rajtok.
Elhagyák honukat, a soká védettet,
Melyet pártos önzés megtörött, lehajtott.
Elhagyák a szép hont, őseik lakását,
Hogy ne látnák annak végső vonaglását.

Ott vártak sokáig, noha nem reméltek.
Nem volt kitől várni, csak a véletlentül.
Hazájok szerelmét, ezt az örök mécszet,
Kebelök mélyében ápolgaták szentül;
Addig ápolák, hogy annak is vége lett;
Eltemeték egymást, idegen part felett.

Ám hívek maradtak az utolsó percig,
És szabadok, nem mint a hon többi népe. -
Most a kis csoport sir már fel sem ismerszik:
Új meg új tenyészet rendje nőtt fölbe,
És, hogy föl ne leljük a néhány szent házat,
Földig egyengette egy zsarnoki század.

Éjfél van a sírban, éjfél van felette;
Búg a Mármora, búg, tompa lágyszél morajjal.
Hirtelen szél támad, a hullám felretten:
Zúg a Mármora, zúg, riadalmas zajjal;
Zúg a tenger, az ég tűz szemei nyílnak,
Haragosabb fényre gerjed minden csillag.

Egyszersmind keletről, hol a nagy Isztámbol
Mélyen alszik, mint az elgyötört rabszolga,
Hős alak közelget; arca, szeme lángol,
S megharsan beszéde, a sírokhoz szólva:
"Fel, fel, ti halottak, éjféli menetrel!
Rákóczi Ferenc hí, a szabadság lelke."

És amint a szózat ereje megdördült,
Lenn, a süket mélyben, tompa visszhang éled,
Mintha most riadna serkentőt az a kürt,
Mellyel idéz majd az utolsó ítélet:
S emelkednek onnan, erőre hajolva,
Sötétlő alakok, mint megannyi fejfa.

Szótlan seregelnek fejedelmök mellé
Hívei, kik egykor vele halni jöttek,
Kikben a múlt század lelke megismerné
Csákit, Zait, Mikest, Pápaít, és többet;
Radalovics papot, kiknek, míg napja múlt,
Nem a neve hangzott - szíve vert magyarul.

"Miért buslakodtok, némán vesztegelve?"
Hallatszik megint a fejedelmi szózat,
"Nincs többé bilincsen a szabadság nyelve,
Mint az ég haragja, oly hangosan szólhat,
Hogy, mint nyárfa lombja, mit az ősz letarlott,
Reszketve lehulljon, ha ki van még, zsarnok.

Nem érzitek-é a körül folyó léget,
Mint emel, mint éleszt, mint ragad magával?
Fölvet az ár; a föld egyre alább mélyed...
Vitetünk, száguldó szélnek rohamával.
Vigan, ti halottak, ti számkivetettek!
Most mindenki vígad, csak az ármány retteg.

Vigan, ti halottak! fel, az ős Budára,
Honnan visszatiltott egy százados átok;
Még áll, még erős a nagy királyok vára,
Még tisztelve néz rá élő unokátok;
Még van szív kebelben, és ereken van vér,
Mit az eldőd büszkén sajátjának ismér."

Fel, fel!... És mint véstől üzőbe vett felleg,
Gyorsan úsz az égen a kicsinyded tábor;
Szellemtestöket, mint lobogó lángnyelvet,
El-elkapja mintegy a szél s viszi távol,
Majd halomra sepri, majd elmossa őket,
Valamint a félénk, bujdosó felhőket.

Alattuk a völgyek, erdők néma lakja,
Mik szállást az éjnek oly örömet adnak,
Alattuk a Duna csillámló szalagja,
Városok, helységek, sorra elmaradnak;
Nem soká feltűnnek a budai ormok,
S a Mátyás nevével neveztetett csarnok.

Csend van a tetőkön, csend a völgy lapályin,
Meggyszűntek zajogni akik ottan élnek;
Nyugszik durva kővén vagy selyem párnáin
A test, tarka bábbal játszadoz a lélek:

Gyötrelem, kéjelgés, szerepök felváltva,
Ez kunyhókba siet, az dús palotákba.

Most, amint a sírok hős népe közelget,
Dobban a nyugvó szív és sebesebben ver;
Egy álom magaszt fel minden földi lelket:
Őket látja, őket hallja minden ember;
Túlvilági álom ez - nem szabad holnap
Emlékezni rája gyöngye halandónak.

De nyomát bevési a lélekbe, mélyen,
Oda, honnan a vágy, a sejtelmek jönnek,
Mik diadalt ütnek a számvető észen
És megváltoztatják rendjét az időnek,
Hogy megáll az elme, mint egy bomlott gépely
S bámulja a lelket csodás ösztönével.

Oda vési nyomát e magasztos álom:
Képei ködmását, hangjai visszhangját,
A lejtő csoportot fenn, a magas váron,
S dörgő éneklését, a szabadság dalját,
Melyből a szeleknek szózatot fuvalma
Ezeket hozá el a veszendő lantra:

1

Ébredsz-e már, ébredsz-e már,
Erős apák romlott fia?
Vagy nálad a halottnak is
Előbb kell föltámadnia?
Küzdésre! halld, a kakasok!
Rövid a nap, a munka sok.

Mit füröszköd gyáva könnyel
A multat, ez ó emléket?
Hah! nem ilyen áldozatra
Szólít a kor lelke téged:
Nem langyos vizet, - meleg vért
Kell áldoznod a jövőért.

Kidőlt, száraz törzsök a mult;
A jövőnek vagy te magva,
Szunnyadó mag, eltemetve,
Tespédésben megrohadva:
De a csíra még erőben:
Mért ki nem hajt lombja zölden?

2

Mily hangok a völgyben?
Megzendül a vér,
A szívdobogásból
Vidám zene kél!
Láncok szakadoznak,
Kard, kopja zörög;
Fuldoklik az önkény,
Álmába' hörög.

Vad kétségbeesés fölveri a palotát,
S börtönből szabadult sohaj üldöz

Gúnyhahotát.
Föltámad az élet,
És él a halál:
Pajzsán a szabadság
Szent címere áll.
Eljő a reménység,
És eljön a hír,
Eljő a dicsőség;
Rámosolyg a sír.

Ujjongass ma, öröm! él magyar, áll Buda még!
Nem hint szennyet apái porára
A maradék.

3

Mégis, ha úgy lenne, mégis, ha ők
Máért cserélnék el a szebb jövőt?
Ha vennének rabságot kincseken,
S igába tolná őket idegen?
Ha félbehagynák a díszcsarnokot,
Melyet kezök már félig felrakott,
Hogy légyen az hitvány férgék tanyája,
Zúgó vihar rakja fészket rája?

Mégis, ha győzne resteség, viszály,
S fajulnának saját vétkök mián?
Ha elfelednék a küzdelmeket,
Melyek fönttarták ezt a nemzetet?
Ha elfelednék, mily soká dacolt
Erőszak ellen ím e kis csoport,
S midőn legyőzték sem kellett a béke:
Önkénti száműzés lőn menedéke...?

4

Úgy rontsa meg őket az átok!
Úgy jőjön az *éjszaki* orkán
Kicsavarni tövestül a tölgyet,
Mely ezredig állt a hegy ormán!
Vagy jőjön a tenger. Az örvény
Tegye lábát csontjaikra
Körtáncot lejtve fölöttük...
S hahotázzon rá a szikla.

Mindent, mit e nemzet
Tőn, gondola, érzett,
Mit róla az ősz hír
Évkönyvibe jegyzett,
Törüljön el onnan
Örökre a nemlét;
És ne legyen emlék,
Melyből az utókor
Sejdítse, gyanítsa,
Hogy itt magyar élt...!

5

Szörnyü, szörnyü...! szűnj meg, átok;
Várákoss' még, elsiettél;
Míg aludt, nem halt meg e nép:

Hát most veszne, mikor eszmél?

Nem! - Az ősök lelke lengjen
Köztük, és buzdítsa őket;
Az lehellje új életre
A csatában elesőket.

Börtön a sír: börtönünkbe
Mért sietnének többé vissza?
Várjuk el, míg a szabad lég
Könnyü testünket felissza.

Akkor ők mibennünk élnek:
Mi leszünk az a lehellet,
Mely győzhetlenül kitarja
A tusát a zászló mellett.

És a nemzet, e derék faj,
Dicsőségünk gondos öre,
Multja kincs-aknáit felett
Élni fog örök időkre.

Ekkép énekeltek a sír jövevényi
S délcegen lejték a kisérteti táncot.
Dalukat az égnek morgása kíséri;
És mire a végső hang is elhullázmzott,
Szétfoszolnak, mint a völgyi szőke pára,
Melyre rátekintett a nap egy sugára.

Harmadszor kiált most a szárnyas őrálló;
Fölreped a hályog a keleti égen,
Szürkül az ég alja, s mint sűrű pókháló
Délre és éjszakra halvány sugár mégyen,
Melyet visszanyomni az éjjeli ködnek
Duzzadó felhői folyton erőlködnek.

Majd a szürke sugár győz a viadalban,
Halovány orcája pirosabb színt ölt fel;
Vértenger lesz a lég... és az ember abban
Úsz véres arcával és véres kezével...!
De kigázol a nap, fényesen, melegen,
Hogy uralkodjék a felhőtelen egen. (1848)

JÁNOS ARANY: **THE CEMETERY OF RODOSTO**
Translated for the Kalejdoszkóp

Oh wild Imagination! A tapestry of dark, light,
Help me to throw light upon the darkest of the darkness!
Far, far away beyond those, who lay between us enslaved,
A tiny cemetery stands forlorn in its starkness.
Oh let me see the night there, as it becomes much denser,
Oh let me hear the stillness, over their cold corpses there!

Where, where's the hand to lift up the heavy stones from
their graves?
The weight of a century upon them now has fallen!
And where oh where the spirit, to breathe life into their
hearts,
The once heroic fighters, now fallen and forgotten?
And If the faithful fighters are all long gone, never seen,
Pray who can make them rise up, but only the poet's dream?

It's midnight now and the sky, with all its galactic stars
Is being rocked as only the Sea of Marmara might.
Humming a monotone tone, it sings a song to itself,
Not unlike nodding nannies over the cradles at night.
Just as the eyes of the sky, the stars are seen a-blinking,
Trying to stay awake when sleeping is more their inking.

A soft spring breeze awakens, above the water, sighing,
A soft spring breeze that per chance, to the shore gently will
drift,
a-whispering to grass, trees: "It's time for you to wake up!"
And lo! Life stirs in the trees, tall grasses move with spirit.
And all awaken at once from the winter's deep sleep,
Except those in the graveyard, lost in their eternal sleep.

They are sleeping there, then, in their self-induced sad exile,
All burdened by the tepid, soaked soils of a foreign land,
Having left their homeland that they all have been defending,
Selfishly betrayed by those, who helped the invader's hand,
They left their wondrous homeland just to retain their freedom,
As they could not countenance its ruin and dire destruction.

And here they stayed and waited, against hope they were
hoping
For the deliverance of their subjugated homeland,
They kept alive the burning flame of their patriot love.
Without hope they stood steadfast, rather than be enslaved, and
Endured as long as they lived. It came to pass in the end,
Forlorn, in a foreign land, that friend had to bury friend.

Yet they remained all faithful, all of them died a free man,
Unlike compatriots, who suffered Vienna's tyrant.
The handful of graves nowadays, all of them well grown over,
Are visible but barely to the eyes of the migrant.
And should we try to search for the houses where they once lived
We will find that the time has each one had well levelled.

It's midnight in the graves now, and midnight is above them,
The Sea of Marmara makes a sad and long prolonged sound...
Then suddenly the wind starts, gives rise to growing, wild waves,
And as the sound increases, so trembles now the whole ground.
The fiery eyes of the sky grow increasingly angry,
The stars appear as larger and close in threateningly.

When all at once from the East, from the deep sleep of Islam,
Akin to a tormented man, half crazed by pent-up rage,

Approaches a heroic figure with flaming face, eyes,
Speaks to the graves directly, not hiding his outrage:
“Arise ye dead, and raise up all the dead of the kingdom!
Ferenc Rákóczy calls you, the very soul of Freedom!”

And as the thunderous voice, did reach them in their deep
graves,
Deep down in the deaf depths a sharp sound shakes the
firmament
Like the Archangel’s trumpet at the end of the known world,
Announcing the sure coming of the Lord’s final judgement.
Dark ghosts rise from the deep graves, yet deeper darkness
they cross,
Just like so many tombstones shaped in the form of the
Cross.

Without a word they fall in behind their hero leader,
All those who long ago came to die in this place with him,
In whom last century’s soul would recognize the eager
Brave men like Csáki, Mikes, others like Zai, Pápai,
And Radalovich pastor, a man of the Cloth, whose name
Hid his Hungarian heart that beat in him all the same.

“How come your grieving sadness? Wherefore your silent
torpor?”
Continues thus the great Prince, voice thunderously toned,
“No longer are the tongues tied of those who fight for
freedom!

They ring as loud as church bells, their long silence thus
atoned,
Should there be still one tyrant, like the others, he should
fall,
Just as the leaves in forests, are falling in every Fall!”

All of you! Feel the air move, everywhere, roundabout,
As it lifts and awakens, and sweeps everything with it!
Uplifts the flood while the earth continually deepens...
We are carried away now as if by hurricane winds –
It’s time to cheer up ye Ghosts! Cheer up ye exiled nation!
Exultant be the people, fearful the machination!

On cheerfully now, ye ghosts! March up to Buda Castle,
in which a century’s curse prevented you from lodging!
Our great kings’ castle still stands, behold: it’s still standing
strong,
Admired by your grandchildren. whose strength is not yet
flogging.
Hearts still beat in our broad chests, blood flows
tumultuously,
That ancestors recognize as like their own blood, proudly!”

Up, up then, up and forward! Like clouds chased across
the sky
By some unseen great danger, the small group takes to the

air...

Like flaming tongues of fire they leap into the air, fly,
By gusts of wind they’re carried, now parting, now together,
Like windswept leaves or small clouds: sometimes driven,
sometimes not,

Toward the castle they fly, now at gallop now at trot.

Beneath them fields and forests, the Danube River’s ribbon,
Are left behind by and by, along with those sad places
That gladly host the darkness: small settlements and large
ones,
with rich fields alternating that nature’s love embraces.
Not long after the hills of Buda now come into view,
Along with Saint Mathias Church, a-glowing in every hue.

On the rooves there is quiet, and quiet reigns below them.
The town’s people fall silent, stopping their noisy chatter,
On silk pillow, or bare stone the body rests while the soul
Is playing with some trinket (the first rich, poor the latter).
Sheer misery on one side, lust, avarice the other:
One seeks out the palace, to hovel runs the other.

Now that the tiny graveyard’s heroic folk’s approaching,
The restful heart starts beating, it’s beating fast and faster.
A dream ennobles every long silenced, sad human soul,
Yet only those see the dream, who their own courage master.
An other-worldly dream this, forbidden hopes which beget,
It’s not to be remembered, it’s one that one must forget!

And yet it leaves a deep mark in every soul it did touch,
Deep in the soul where yearning and apparition comes from,
Which wins the battle with the strong mind of calculation,
Creating a new time frame, at once elastic, random.
And while the brain is halting, there grows the silent wonder:
Strong sense of intuition, with its own mighty power.

Permanently impressed there are the footprints of the Dream,
With all its foggy visions and echoes of its sounding.
The ghosts above now descend into the castle tower,
Singing the song of freedom with voices far resounding.
So now from this and of this, on wings of winds the lyre
In the poet’s hands sings you the song meant to inspire:

1.

Wake up! Wake up strong fathers’
Week sons, and stand erect!
Or do you think dead corpses
Be first to resurrect?
Stand up to every enemy!
The day is short, the tasks many.

Don’t soak in cowardly tears
The past’s saint memory!

A different sacrifice is
called for by history!
Not lukewarm tears but blood, I trust,
in sacrifice to give, you must.

Fallen, dried-out trunk is the past,
Not you! You are the seed!
Half rotten, half buried, perhaps,
Yet sprouting well, indeed!
If green and strong is every sprout,
Why does not greening come about?

2.

What sounds come from the valley?
A-bubbling all the blood,
And out of every heartbeat
A merry music flood.
Everywhere chains are falling,
The sword and lance make noise:
Hark! Despotism is choking,
And long lost its self-poise.
Wild panic wakes the palace,
The imprisoned they fear there,
Chased by ironic laughter.

As life is resurrecting
The dead begins to live,
Upon their shields the emblem
Of freedom is our choice.
Hopefulness arrives with
The glory of the brave,
The dead's quiet approval
Is smiling from the grave.

Rejoice joyously Buda! Magyars live, Buda stands!
For the ancestors' ashes the future makes amends.

3.

But if it should be so, that, if come that what it may,
For the present the future dastardly sell out they,
For trivial treasures they buy themselves slavery,
Willingly wear the yoke of their old sworn enemy,
If they abandon building our people's parliament,
Which is already half built, in exchange for lament,
Allowing it to be the nesting place of the storm
That blows itself out and then leaves the land forlorn;

Torpidity if should win, infighting be the rule,
Self-interest if common interest should annul,
Our nation's many struggles should they choose to forget,
That which supported always the nation's interest,
Should they forget for how long this smallish band held out
Against all odds, enemy, within and without,

These who, although defeated,, as one, still stood steadfast,
Could not live without freedom, having passed all the tests;

4.

Then let the curse of curses come upon them forsooth!
Hot hurricane from hell, or the North wind's fearsome strike
Strike them with such a force that the old oak trees uproot
That stood for centuries on the wind-swept mountain top!
Or lett the swirling whorls of all of the seven seas
Pursue them as fierce typhoons onto the blasted shore,
And make their weary bones dance round and round without
cease,
With loud, sarcastic laughter, shrill jeering a-galore!

Then let all, that this nation
Did, thought, has ever felt
Be destroyed by damnation,
Never be remembered!
All of the written records
That were kept of this race,
From the surface of Earth, Time
Permanently erase,
So there not be a person,
Who could think or suspect
That a single Magyar
Has ever existed!

'Tis horrible, horrible!... So abhorrent of nature,
Cease curse! Don't rush to judgement:
Your timing's premature!
This nation is jut waking up to enlightenment!

Let the ancestors' spirit
That is floating among them
Encourage them to action,
To action that may save them!

The grave is a prison. To there,
There's no incentive to hurry!
Souls all belong in the fresh air,
None should one ever bury!

Then we'll live well inside the living,
We shall then become their breath,
Be quintessential to keeping
Alive the struggle by our flag.

Thus irrepressible, the nation,
The guardian of ancient glory,
Sustained by the treasures of the past,
Live forever in history!

So sang their songs who came from the grave,
And stately danced their eerie dance,

Their song was joined by the sky's rumble,
That faded into the distance.

And so the ghosts dissolved as soon
As valley fog or clouds at noon.
The winged guard cries the third time,
The Eastern sky's cataract cracks,

Along silk threads the sky dawns grey,
With the darker clouds pushing back.
The vision's roundabout,
From the North to the South.

Now by and by pink silk rays do gain strength, and then
redden.
Soon penetrate the darkness, and become a sea of red blood.
In this sea of blood man then swims,
with his bloodied face and hands!...
Of all this now wades out the Sun, it's warm and shining
brightly,
To rule over the clear blue sky, like always, eternally.

Translated by Frank Veszely, Kamloops, March 15, 2019

László Anna ksgrafikája.

IN MEMORIAM LÁSZLÓ ANNA

73 éves korában elhunyt **László Anna** szentesi születésű grafikusművész, aki hatéves kora óta élt Szegeden.

A Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskolában érettségizett. Tóth Sándor és Kopasz Márta tanítványa volt. A középiskola elvégzése után a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola magyar-rajz szakán szerzett diplomát 1972-ben, Vinkler László tanítványaként. Elvégezte a József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi karának magyar szakát. Tagja volt a Kisgrafikai Barátok Körének. Képgrafikákat, alkalmi grafikákat, exlibriseket és tűzománcokat készített. „Szeretet tükröződik alkotásaiban” (szegedi TV)

Nyugodjon békében!

László Anna szegedi találkozásunkat megörökítő, nevemre készített ex librise

*Kedves, vidám alakjának emléke munkáival együtt mindig Szegedet juttatja eszembe.
Isten adjon neki örök nyugodalmat!*

**BAKÓ CSONGOR ISTVÁN HÁROMÉVNYI
MUNKÁJÁNAK 460 OLDALAS EREDMÉNYE:
ORBÁN VIKTOR ÉS A KATOLICIZMUS**

Sok könyvet írtak már Orbán Viktorról itthon és külföldön, magyar és idegen nyelveken – lassan megszokottá válik, hogy Magyarország miniszterelnökét pennavégre kapják a közlegkülönbözőbb szocializációjú és világlátású betűvetői.

Nem csoda ez: kellően markáns személyiség ő ahhoz, hogy ne lehessen mellette szó nélkül elmenni. No de a református Orbán Viktor katolikus egyházhoz fűződő személyes és kormányfői viszonyát vizsgálni, ráadásul három kerek évtized

viszonylatában, kétségkívül nem mindennapi felvetés.

A marosvásárhelyi Bakó Csongor István atya pedig éppen ezt tette: bő hároméves munkával feldolgozta és közreadta a miniszterelnök és a katolikus egyház kapcsolatát 1988-tól kezdődően 2018-ig bezárólag. *Orbán Viktor és a katolicizmus* című, 460 oldalas nagymunkája tavaly decemberben, advent idején jelent meg. Volt miről faggatnunk a szerzőszerkesztőt.

– Írt már vaskos könyvet a leukémiás betegek lehetséges védőszentjeiről, jelenleg a pápák focihoz való viszonyulását vonta vizsgálat alá. Mi alapján választja ki könyvei témáit?

Ezek a témák bizonyos időközönként egyszerűen és váratlanul csak úgy beötlenek. Nem tudom, pontosan mi váltja ki. Bizonyára szerepe lehet ebben annak, hogy van jó néhány komolyabb érdeklődési köröm, ami folyamatosan foglalkoztat. Ilyen az elméleti és gyakorlati (alkalmazott) teológia, a lelkipásztori lélektan (pasztorálpszichológia), a kórházpasztoráció (klinikai lelkigondozás), logoterápia és lelkipásztorokodás, vallásosság és sport, istenhit és politika, hagiográfia (hagiológia) és rendkívüli gyógyulások, pszichoonkológia és spiritualitás, vallási néprajz (népi vallásosság), népi gyógyászat (etnomedicina) és egyebek.

Miután írtam néhány tanulmányt ezekben a témakörökben, elkezdtem – egyelőre – három olyan, összetettebb tematikának alaposabban utánanézni, amely három fő kutatási területemet érinti, ez pedig a teológia, a politika és a sport. Első három könyvemben igyekeztem olyan témákat felkutatni és tárgyalni, amelyekkel eddig mások vagy nem foglalkoztak, vagy az adott szemszögből nem taglalták, nem világították meg azokat. Így aztán vettem a bátorságot és megtettem én. Alapvetően eredetiségre, egyediségre törekszem könyveim témáinak kiválasztásakor, ez számomra döntő jelentőségű.

– Mi indította arra, hogy feldolgozza Orbán Viktor és a katolikus egyház kapcsolatát?

– Részint egy személyes élmény és annak nyomán jelentkező egyéni érdeklődés, másrészt bizonyos körökben – beleértve egyháziakat is – tapasztalt emberi rosszindulat és korlátolt látásmód. Újmisés papként 2003-ban láttam először élőben az akkor már első miniszterelnöki mandátumán túl lévő, fiatal és tehetséges politikust, amint a csikszeredai Szent Ágoston-templomban átvette a Julianus-díjat. Megjelenése, eszessége, kiállása, retorikája, bátorsága, dinamizmusa, más szóval egészen különleges, karizmatikus volta már akkor nyilvánvaló volt számomra. Ekkor határoztam el, hogy lehetőségeimhez mérten ezután törekedni fogok figyelmesebben követni, behatóbban megismerni életpályáját, annak is hangsúlyosan hitbeli fejlődésére és a katolikus egyházzal való összebékülésére, majd megbarátkozására és elkötelezett támogatására vonatkozó vonalát.

Ugyanakkor rettenetesen zavart, hogy minden Orbán Viktor és kormánya részéről egyházunk irányába történő egyértelmű gesztus és megvalósítás ellenére egyre gyakrabban hallottam elhangzani köreinkben azokat az ártalmas nyilatkozatokat, amelyekkel nagyon sokan azt próbálták belesulykolni az emberekbe, hogy a miniszterelnök csak a saját, református egyházát támogatja, a többinek legfeljebb a morzsákból juttat. Ez a szemlélet nagyon elszomorított, és nem kevés szerepe volt abban, hogy, bár elsősorban nem az én tisztem lett volna, mégis vállalkoztam három évtized adatainak összegyűjtésére és rendszerezésére, az említett romboló felfogás megcáfolása érdekében. Úgy érzem, erőfeszitésem nem volt hiábavaló, a könyv megjelenése óta ugyanis a meggondolatlanul véleményt formálók mintha lecsendesedtek volna, legalábbis azokban a körökben, ahol nap mint nap megfordulom magam és ahol ismertté vált karácsony óta a kiadvány. Bármennyire is úgy tűnhetne, alkatomból és státusomból kifolyólag nem egy cukormázos dicshimnusz akart lenni ez a mű, hanem tárgyilagos, dokumentált s ezáltal megfellebbezhetetlen összefoglalása az önmagukért beszélő tényeknek.

– Hogyan látott munkához? Tájékoztatta-e tervéről a Miniszterelnököt, kért-e segítséget a Fidesztől, a kormányzattól, a Miniszterelnökségtől – bárkitől Magyarországról?

– Bár a könyv megszerkesztésének terve és kivitelezésének gondolata éveken át meglehetősen elevenen élt bennem, kezdetben mégsem tettem meg minden tőlem telhetőt, hogy minél több lényeges adatot kartotékoljak és lementsek. Nyugodtan ültem a babérjaimon, gondolván, hogy a világhálóról majd könnyűszerrel begyűjtöm az engem érdeklő anyagot. Csakhogy bizonyos idő elteltével, a miniszterelnök honlapjának a frissítésekor jó alaposan átszervezték vagy egyenesen törölték a korábbi évekből beszédeit és a vele kapcsolatos híreket, eseményeket. Így

aztán a 2008 előtti beszédeket (a 2008 utániakat ugyanis egyenként letöltöttem számítógépre) kénytelen voltam a nyomtatott forrásokból, valamint néhány, tűzhöz közel álló anyaországi fideszes apparátustagtól, továbbá aktuális vagy a közelmúltban Erdélyben megfordult magyar diplomata bevonásával megszerezni. Az ő segítségük nélkül az 1988–2008 közötti húszéves időszak feldolgozása nagyon hiányos lett volna, jóllehet így sem tudott a későbbi évek részletességéhez felőlni. Rengeteg egyházi és világi kapcsolatot létesítettem és mozgattam meg kutakodásom alatt. A Fidesz, a Miniszterelnökség, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Országgyűlési Könyvtár, az Országos Széchényi Könyvtár mind-mind olyan intézmények, amelyek, megértve szándékomat és tudomásul véve távoli életteremet, nem annyira a helyszínen és írott kiadványok formájában, hanem a távolságról is elérhető elektronikus forrásokra, kutatási lehetőségekre való rámutatásban, a legfontosabb honlapokról, adatbázisokból, online katalógusokból, digitalizált dokumentumokból, közgyűjteményi portálokról lekereshető és legyűjthető adatok szempontjából adtak szakzerű tanácsokat, hatékony impulzusokat. Személyes ismerőseim, barátaim pedig a könyvkereskedelemben már nem kapható, korábbi írott sajtótermékek, elsősorban Orbán Viktor tollából származó vagy róla szóló könyvek antikváriumokban való felkutatásában, kölcsönadásában vagy beszerzésében nyújtottak hathatós segítséget. Tervemről nem tájékoztattam a miniszterelnököt, meglepetést akartam szerezni neki. Válaszleveléből, mint kiderült, ezt sikerült is elérnem.

– *Picit időzzünk még el a kezdeteknél és az elképzelése kibontakoztatásánál. Felettesei, előljárói tudtak a szándékáról?*

– Nyitott ember vagyok, mindenkinek elmondtam, hogy szabadidőmben többek között mivel „szórakozom”. Az egyházi jóváhagyás postafordultával történő megadása, az utólagos őszinte elismerés és köszönet kifejezése, valamint a sok ehhez hasonló kiadvány megírására való bátorítás arra enged következtetni, hogy a dolog lecsengése előljáróim körében igencsak pozitív volt.

– *Rögtön az első kapavágáskor tudta, hogy egészen pontosan mire kíváncsi? A tartalom szerkezeti felépítése már előre kirajzolódott-e a gondolataiban vagy a munkafolyamat során alakult ki? Végül mit rendszerezett hatalmas kutató- és gyűjtőmunkája eredményeként?*

– Van egy kialakult munkamódszerem: az első fázisban utánanézek a témával kapcsolatos irodalomnak és alaposan áttekintem azt. A következő szakaszban általában már meg szoktak jelenni a tartalomjegyzék főbb fejezetei, adott esetben alfejezetei is, sőt olyan is előfordult már, hogy a teljes munkafolyamat végeztével csak alig valamit vagy semmit sem kellett az előre fölvázolt szerkezeti felépítésen változtatnom. Tehát igen, többnyire már az első kapa-

vágáskor tudom, mire vagyok kíváncsi, mit akarok kibontani, felkutatni vagy összegezni, munkámmal hova kívánok eljutni. Ebben az esetben a harminc év általam, egyszerű halandó által elérhető dokumentumait átolvastam, válogattam, majd a főszerzőt követve, annak megfelelően szerkesztettem.

Orbán Viktor beszédeinek, előadásainak, interjúinak azon részleteit vagy teljes szövegeit, amelyek valamiképpen összefüggésben vannak a katolikus egyházzal, továbbá azokat az eseményeket, amelyek Orbán Viktor és a katolikus egyház találkozásait, együttműködéseit, eredményeit tükrözik, vettem számba és helyeztem időrendi sorrendbe öt fejezetben. Ezen fejezetek Orbán Viktor politikai pályafutásának főbb szakaszait fémjelzik (a Fidesz alapításától az első kormányzati ciklus kezdetéig, első miniszterelnöksége, ellenzéki évei, második és harmadik miniszterelnöksége). Műfaját tekintve a könyv egyfajta kronológiával ötvözött breviárium, amelyet kiegészítettem néhány megjegyzéssel, számos lábjegyzettel, függeléssel. Ezért nem is szerzőként, hanem összeállítóként tüntettem fel a nevemet. Nagyon hálás vagyok Puskás Attila vallástörténésznek az előszóért, amellyel megtisztelt, valamint Tamási Zsolt Józsefnek, a marosvásárhelyi Római Katolikus Gimnázium igazgatójának a könyv lektorálásáért.

– *Hogyan telt a „könyvösszeállítás” három éve? Mik voltak a szépségei és a nehézségei?*

– Többnyire megfeszített, gyakran verejtékes, sokszor kínkeserves munkával, ugyanakkor számtalan örömteli pillanattal, felbecsülhetetlen értékű, rengeteg és széleskörű információkat tömörítő beszédek olvasásával, szenzációs emberek megismerésével, ellenállók egész hadával való szembesüléssel és megannyi más színezetű és előjelű, érdekes vagy éppen kiábrándító, lefárasztó tapasztalat átélésével telt ez az időszak. Hála Istennek, rég megtanultam, hogy minden sikerért, elismerésért meg kell izzadni, csak így lehet és szabad elérni a célt. A kutatással töltött órákat, gyakran összeérő napokat, fáradságos és viszontagságos tanulmányi utakat, érdekesítő beszélgetéseket pontosan számba venni és kiértékelni aligha lehetne. Ami nagyszerű ebben az egészben, az, hogy az ember a nehezebb részt tényleg hamarabb elfelejti, s bár ezerszer megfogadja, hogy többé, vagy legalábbis hosszú ideig ilyen örületes nagy munkába nem vág bele, amikor látja megvalósult álmát, néhány napot alszik rá, aztán újabb kalandba sodorja kielégíthetetlen tudáséhsége, a teremtett világ s benne az ember csodálata.

– *A könyv az erdélyi katolikus felé irányuló gesztusokat veszi-e számba, avagy általában a magyar katolikus egyházat érintő megszólalásokat, intézkedéseket sorakoztatja fel?*

– A kötet, amint erre a főcím is utal, Orbán Viktornak általában a katolikus egyházat mint világegyházat érintő megszólalásait és intézkedéseit sorolja fel, és magyar miniszterelnökről lévén szó, az összeállításban természetesen

Összeállította: Bakó Csongor István

Összeállította:
Bakó Csongor István

„Szinte semmit sem értettem meg abból, amit az érsek úr mondott. Egy dolgot azonban értek. Magyarországon a katolikus egyház nagyon fontos intézmény. Ezzel tisztában vagyok. Azt is megértettem, hogy országunkban az egyház még hosszú időn át akar fennmaradni és tevékenykedni. A Fidesz is hosszú időn át akar ténykedni Magyarországon. Ez összekapcsol minket. Ha az egyház fontos tényező, akkor valamiképpen szót kell érteniünk. [...] Nem voltam tudatában annak, hogy az egyház ilyen fontos Magyarországon, hogy ennyire fontos része a magyar életnek. Nem politizálhatok jól, ha ezt nem értem meg.”

Orbán Viktor

Orbán Viktor és a katolicizmus

Kairológiai kronológia (1988-2018)

Orbán Viktor és a katolicizmus

Kairológiai kronológia (1988-2018)

Top Invest

a legnagyobb részt a magyar katolikus egyházat érintő kérdések teszik ki. Erdélyi sajátosságok is helyet kapnak a Függelékben, nagyjából ugyanazon indítékok alapján, amelyeket második kérdése kapcsán már érintettem. Szintén egyházi berkekből tudom, hogy sokan elégedetlenségüknek adtak hangot, mivel szerintük az anyaország nem támogatja eléggé a külhoni katolikus egyházközségeket és intézményeket, és azt is egészen magas klerikusi körökben hallottam rosszállóan elhangzani, hogy a magyar állam nem halmozta el a katolikus papságot kitüntetésekkel. Ezen alaptalan állításoknak a cáfolataként adtam meg azoknak a fontosabb erdélyi katolikus plébániáknak és intézeteknek a lajstromát, amelyeket a magyar állam Orbán Viktor miniszterelnöksége alatt támogatott, s úgyszintén azoknak a klerikusoknak a listáját, akik az ő kormányfősége idején a legmagasabb magyar állami elismerésekben részesültek.

– **Rendjén valónak találja azt, hogy egy ekkora volumenű, ennyire hiánypótló és közérdeklődésre ilyen nagymértékben számot tartó munka magánkiadásban, kispéldányszámban jelenjék meg?**

– Egyáltalán nem. Számomra is ez a legfájóbb ebben a történetben: hogy a rengeteg ráfordított idő, elhasznált energia és befektetett munka nem térülhetett meg az elvárásaimnak megfelelően, tartalma és üzenete nem juthatott el az összes keresztény értékrendet valló és élő magyar családhoz. Ezért

után nagy örömmel szolgálna, ha lelkes támogatókra lelnék, akiknek a segítségével jelentősebb példányszámú utánnomással legalább az anyaország és a külhoni magyarok régiók egyházi könyvesboltjait elláthassuk.

– **Beszélgetésünk idején tehát nem is vásárolható meg a könyv?**

– Ehhez utánnomtatásra volna szükség, amit legfőképpen támogató segítségével, esetleg megfelelő számú megrendeléselőjegyzés alapján tehetünk meg.

– **Olyan könyvet tett le az asztalra, amelynek borítója láttán mindenkinek kikerekedik a szeme és felkapja a fejét. Mindenki felkapta a fejét? Milyen fogadtatásra talált a mű, olvasók, kollégái és mindenekelőtt a könyv alanya részéről?**

– Igényes vagyok mindabban, amit teszek. Amint mifelénk mondják, ha lúd, legyen kövér, ez az elvem. Távol állnak tőlem az olcsó, színvonalatlan megoldások. Minden apró részletre figyelek. Igen, aki kezébe vette a könyvet, az mind felkapta fejét és kikerekedtek a szemei.

Aki a XXI. század európai valóságában él és egy kicsit is érzékeli, hogy a jelenlegi miniszterelnökünkben milyen vezetővel ajándékozta meg ősszmagyar népünket a Jóisten, az kivétel nélkül mind igen nagyra értékelte munkámat – és ez számomra elég. Nemcsak azt nézem, hogy mit mond

valaki, hanem azt is, hogy ki mondja. Szerintem méltó fogadtatásra talált a könyv a kollégáim és mindazok körében, akikhez sikerült eljuttatnom. Minderre természetesen a könyv alanyának köszönő- és méltatósorai, maga Orbán Viktor miniszterelnök úr 2019. február 11-én kelt válaszelevele tette fel a koronát. Őt idézem:

„Tisztelt Csongor Atya! Kicsit mindig zavarban van az ember, amikor róla szóló, saját megszólalásait tartalmazó kötetet kap ajándékba. Egyrészt, mert ez igazán nem mindennapi dolog, másrészt aligha lehet úgy méltatni a művet, hogy ne hasson öndicséretnek. Ezért aztán, engedje meg, hogy egészen egyszerűen és őszintén megköszönjem Önnek, hogy ennyi időt és energiát áldozott az életéből e könyv megírására. A betegeknek és a híveknek nyújtott odaadó szolgáltatást, valamint ajándékát és kedves sorait megköszönve ezúton kívánok Önnek további sok erőt és jó egészséget! Tisztelettel: Orbán Viktor”

– **Mi ennek a 460 oldalnak a röviden összefoglalható üzenete?**

– Az, hogy a nem véletlenül jelentős fölényvel, immár negyedszer is újraválasztott miniszterelnökünk, politikusi felemelkedésével párhuzamosan a nagy megtérők útját is bejárva, meghallotta, elfogadta és magáévá tette azt a krisztusi tanításon alapuló erkölcsi rendet, amely egyedül képes garantálni nemzetének stabil helyét Európában és a nagyvilágban. Azonosult azzal az értékrenddel, melynek fő irányítói isteni megbízatásuknál fogva a történelmi egyházak, köztük is kiemelten a katolicizmus, amiért megkülönböztetett módon tiszteli és lehetőségei szerint támogatja is mint „a magyar élet annyira fontos részét”.

– **Egy ilyen könyvvel a hónap alatt minden szerző határokön átvívelő könyvbemutató-körútra indulna. Elindul Ön is? Mik a tervei a kötettel? Tervez-e bővített kiadást – mert feltételezhetően számos adalék érkezik majd Önhöz az elkövetkezendő hónapokban.**

– Előbbit szolgálati elfoglaltságaim nem vagy csak korlátozottan tennék lehetővé. Két kórház és egy plébánia alkalmazottjaként még egy szűkebb pátriám határain belüli könyvbemutató-körút lebonyolítása is körülményes lenne, így a valóság az, hogy erre nem is gondoltam.

Amennyiben ténylegesen sok olyan információ gyűrűzne be hozzám a továbbiakban, amelyekre nekem nem sikerült rábukkannom, nem tartanék kizártnak egy esetleges bővített kiadást. Bár én inkább a folytatásban gondolkodom, hiszen a tavalyi áprilisi választások óta is rengeteg jó és mintaértékű intézkedés történt a negyedik Orbán-kormány részéről a katolikus világ, különösképpen a kilátástalan helyzetben lévő, nehéz sorban élő közel-keleti keresztény egyházak irányába. Úgy gondolom, hiba lenne az Orbán-kormány tevékenységének ezt a szegmensét mellőzni, az általam megkezdett összegző munkát megszakítani.

– **Ha most három évvel korábban lennénk, újra megcsinálná, és ugyanígy?**

– Minden további nélkül újra nekiveselkednék a nemes ügynek és megcsinálnám. Természetesen nem így, hanem az elmúlt három év folyamán felhalmozott értékes pozitív és negatív tapasztalatok birtokában még igényesebben és még tökéletesebben. Mindenesetre igyekszem elraktározni a megszerzett tudást és élményeket, hogy ha valaha is sort kerítek a folytatásra, a második kötetben majd mindezt hatványozottan kamatoztathassam.

Varga Gabriella (Forrás: Nemzeti Regiszter)

HAMVAS BÉLA

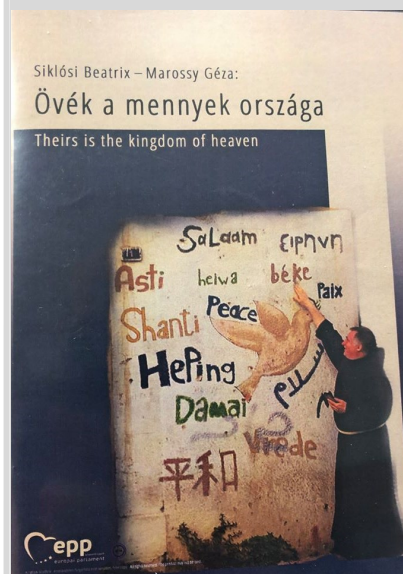
ISTEN TENYERÉN ÉBREDTEM

Isten tenyerén ébredtem, s lenéztem a Földre,
Hófehér csúcsokra, kopár legelőkre.
Kanyargós folyók tükrében láttam kelni a Napot,
Sugaraiban álmos hajnal mosakodott.
Láttam az óceánt gyermekként ragyogni
Sirályokat felette felhőkkel táncolni,
Láttam a békét az emberek szívében,
Láttam az erdőket fürödni a fényben.
Láttam sok-sok mosolyt és láttam a reményt,
Láttam az embert, és láttam a zenét,
Láttam a földet szeretetben élni,
Láttam a csöndet a széllel zenélni.
Láttam Istent amerre csak néztem,
Miközben éppen az Ő tenyerében ültem,
S az Ő hangján szólt hozzám a szél,
Mint anya, ki gyermekének mesél,
Millió apró tükröben láthatod magadat,
Hisz olyannak látod a világot, amilyen Te vagy!

JÓ HÍR!

Az *Övök a mennyek országa* 3. (Szíria) bekerült az International Christian Film Fesztivál szelekciójába a legjobb dokumentumfilm kategóriában.

Az ICFF-ra Orlandóban (USA) kerül sor 2019. május 1. és 4. között. Gratulálunk! Imádkozunk, hogy meg is kapják a nagydíjat.

ARANY JÁNOS

RÁKÓCZINÉ

(ballada)

Mi lelt téged bús gilice madárka?
Párom után nyögdécselek bezárva;
Vas kalitkám csillog-ragyog, aranyos:
De a lelkem, -
Hejh! a lelkem
Fenekéig zavaros.

Mi lelt, mi lelt, szőke asszony, kékszemű?
Társam után az én szívem keserű:
Oroszlányom viaskodik csatában,
Én pediglen
Fogva vagyok
Büszke Bécsnek várában.

Büszke Bécsnek rettenetes császára!
Minek engem itt tartani bezárva?
Miért reszket koronádnak gyémántja?
Elbocsáthatsz:
Gyöngé kezem
Koronádat nem bántja.

Szabadságra könnyű módon szert tehetsz,
Szőke asszony, elbocsátlak, elmehetsz:
Csillapítsd le lázadózó férjedet,
Békességért
Hejh! örömet
Odaadlak tégedet.

Szőke asszony útnak ered, meg sem áll,
Férje-urát fölkeresi Újvárnál;
Szólana is, köszönne is: hiába!...
Oda borul,
Mint a bokor,
Odaborul nyakába.

"Ingó-bingó rózsabokor vállamon,
Hozott isten, édes-kedves angyalom!
Isten hozott, úgy ha jöttél, szép virág;
Hogy eresztett
Volna másként
Az a bécsi porkoláb."

Hátratekint a szép asszony, de nem szól,
Háta mögött áll a cseh kém, tudja jól:
Császár küldte a cseh kémet utána,
Hallgatózni,
Leskelődni
Békeszerző szavára.

Sarolta Amália erdélyi fejedelemasszony - Prinzessin Charlotte Amalie von Hessen-Wanfried-Eschwege - II. Rákóczi Ferenc felesége; férjének száműzetése után apáca.

David Richter the Elder festménye

"Ingó-bingó rózsabokor vállamon!
Néma vagy-e, hogy nem szólasz angyalom?"
- "Néma legyek, mikor arra szót vesztek,
Amiért a Bécsi udvar
Engem ide eresztett!"

Azt akarnák, fulánk legyen csókomba',
Mézes-mákot elegyítsek szavamba,
Kebelemen altassam el haragod:
Akkor aztán
Egy országért
Kiadnának egy rabot!

Személyemnek Magyarország nagy ára,
Visszamegyek, szavam adtam reája,
Felfogadtam, meg is állom emberül:
Visszamegyek,
Ha veled a
Békesség nem sikerül.

Jobban ismered te Bécset nálamnál:
Hitszegővel alkuba mért állanál?
Szava játék, hite szellő, kárhozat...
Vezérelje
A nagy isten
Győzedelmes kardodat! -"

"Ez igaz hit legyen áldás utadon;
Vezéreljen a jó isten, angyalom! -
Válaszomat, érdemes cseh, vidd vissza:
Császárod, ha
Ilyet akar,
Magyar nőre ne bizza."

Búbánatos szőke asszony, kékszemű!
Meddig lesz még a te sorsod keserű?
Rab vagyok még büszke Bécsnek várában:
Rab vagyok, de
Oroszlányom
Harca nem lesz hiában!
(1848)

CSIBI BALÁZS

„Élni való minden élet,
csak magadhoz hű maradj
veszteség nem érhet téged
ha az leszel aki vagy.”

(Goethe)

**EGY ORVOS, AKI HŰ MARADT
NEMCSAK ÖNMAGÁHOZ, HANEM
NÉPÉHEZ IS**

Dr. Forbáth Péter neve mind a kanadai, mind a magyar orvostársadalomban elismert. Több évtizedes szakmai pályafutása mellett mindig figyelmet fordított arra, hogy magyarságát ápolja, és jó orvosszakmai kapcsolatokat építsen ki a két ország között. A 94 éves Forbáth doktor két éve nagy kitüntetésben részesült: megkapta a Magyar Érdemrend Középkeresztjét. 2019 februárjában a Mount Sinai kórházban találkoztunk, ahol Forbáth Péter a Semmelweis-szoboravatáson mondott beszédet.

Magyarországon járt egyetemre a '40-es években. Mint minden szakterületnek az orvostudománynak is külön nyelvezete van. Hogyan tudta ezt elsajátítani annyira, hogy az ötvenes évek végén már Torontóban Kórházban dolgozhatott?

Én Debrecenben jártam középiskolába, a piaristákhoz. Hat évig németül tanítottak, nyolc évig latinul, de lehetőség volt arra, hogy egy választott modern nyelvet is tanuljunk. 1939-1943 között a francia volt a diplomácia nyelve, ezért sokan azt választották. Én azonban görögül kezdtem tanulni, de az orvos édesapám azt mondta: kell két modern nyelvet tudni, ha valaki egyetemre akar menni. Mindenki franciául tanult akkor, de én különc voltam, és azt mondtam: én angolul tanulnék. Ez volt a szerencsém, hogy tudtam angolul a második világháború végén. Amikor bejött a vasfüggöny, nem lehetett többet külföldre menni tanulni. A legelső sikeres szívműtét 1945-ben volt, Baltimore-ban. Kimenni nem lehetett és kellett angolul tudni, hogy az ember a folyóiratokból tudjon tanulni. Az egy szerencse, hogy volt nyelvismeretem. Ez ma Magyarországon nem probléma, de a negyvenes években egyáltalán nem így volt. 1949-ben végeztünk a Pázmány Péter Tudományegyetemen. Résztvettem az első szívkatéterezésben egy hónappal a 24. születésnapom előtt. A Petényi Géza által vezetett gyermekkórházban indult az első kardiológiai csapat. Az kevésbé ismert, hogy a kardiológia nem a belgyógyászatból nőtt ki, hanem gyermekgyógyászatból. Az első években csak veleszületett szívbetegségeket

vizsgáltak, operáltak. Később vált a kardiológia azzá, ami ma lett a világban. Ezek a tanulmányi mérföldkövek.

1956-ban érkezett Kanadába. Ezeket a tanulmányi mérföldköveket hogyan tudta kamatoztatni?

Itt is szerencse volt az angol nyelv ismerete. 1956-ban rengeteg orvos érkezett Kanadába. Két évig kellett kórházban dolgozni és utána lehetett államvizsgázni. Itt is - mint mindenütt a világon - rangsorolva vannak az intézetek. Miután tudtam már angolul, engem felvettek az egyetemre, egy kétéves tanfolyamra. Én voltam akkor az egyetlen magyar, akit felvettek a St. Michael's Kórházba. Ez alatt a két év alatt rájöttem, hogy nagyon kevés kardiológus volt, akikre azonban óriási szükség volt. Éppen a St. Michael's kórházban voltam, mikor behoztak egy beteget, akinél szívkatéterezést kellett elvégezni - akkor kerestek valakit, aki ért hozzá, és akit felvettek volna munkatársnak. Én mondtam, hogy megtudom csinálni, így nekem, aki a ranglétra legalján volt, megengedték, hogy megcsináljam a szívkatéterezést. Így kerültem rögtön a St. Michael's munkatársai közé. Így indult a karrierem. Az, hogy Magyarországon tudtam szívkatéterezést, óriási előny volt. Akkor Torontóban egyetlen ember volt, aki ezt tudta vállalni - és az én voltam. Aktívan részt vettem az orvosi életben, a kardiológiai oktatásban. Engem úgy is ismernek, mint gyermekgyógyászt, de úgy is, mint kardiológust és mint katéteres szakorvost. Még egy érdekes dolgot csináltam Kanadában - ez is szerepet játszott abban, hogy megkaptam a magyar kitüntetést. Észak-Ontariónak nem volt

megszervezve az elektro-fiziológiai ellátása annak idején. Én szerveztem meg ennek a régióknak az elektro-fizikai ellátását, amin 27 éven át dolgoztam. Később alakult Észak-Ontarióban a Sudbury-i Egyetem, ahonnan végül lett utánpótlás is.

Mindeközben fontosnak tartotta ápolni magyarságát, szakmai szinteken is...

A magyar közösségben valóban aktívan részt vettem, szakmailag is. 1973-ban egy orvoscsoport ment Magyarországra, koszorúérműtétet végezni - ekkor ez otthon még ismeretlen volt. A St. Michael's kórházban egy csapatot állítottam össze, akikkel Magyarországra utaztunk, hogy bemutassuk a folyamatot. Attól kezdve nagyon jó kapcsolatot ápolunk a magyar kardiológiával. Két magyar ösztöndíj alakult: az egyik torontói volt, ezt most próbálom életre kelteni. A Rékai Alapítvány több mint 40 orvost támogatott, hogy Torontóban tanulhasson, én szereztem nekik a helyi, egyetemi helyeket. Közülük többen vezető pozícióban vannak jelenleg is Magyarországon. Jelenleg is van egy buffalói ösztöndíj, ahova három hónapra érkeznek Magyarországról orvostanhallgatók. Ennek az ösztöndíjnak a megvalósulását otthonról is támogatják. Később megalakult az Amerikai-Magyar Orvosszövetség, melynek 45 éve tagja vagyok. Évente kétszer ülésezünk, egyszer Amerikában, egyszer Magyarországon, Balatonfüreden. A Szövetség tavaly ősszel fennállásának az 50. évfordulóját ünnepelte, és nagy megtiszteltetés volt számunkra, hogy a magyar Köztársasági elnök, Áder János ellátogatott hozzánk, és több kitüntetést is átadott.

Peter Forbath introduces himself and explains when and how he came to Canada from Hungary. While studying in Hungary in 1948, Dr. Forbath made the decision to emigrate. Finally in 1956, he was able to escape from Budapest to Vienna. From Austria, Dr. Forbath went to France. Initially wanting to immigrate to the United States, Mr. Forbath ended up in Canada, and he explains how this happened. Dr. Forbath arrived in Halifax, and made his way west, via Montreal, to Toronto. His first job in Toronto was working at the I.O.D. Hospital for Children. Dr. Forbath explains how he had to take examinations in order to have his qualifications certified in Canada. Around this point, he decided to give up on his plans to move to the United States and began to settle in Canada. Dr. Forbath compares the Hungarian and Canadian medical systems, in particular the hospitals in both countries, and also a typical work day in a Budapest hospital versus one at St. Michael's Hospital in Toronto. Dr. Forbath went back to Hungary on a trip with a team of Canadian doctors. At St. Michael's Hospital, Dr. Forbath works as a pediatrician, but also spends some time working in cardiology.

(1956 Hungarian Memorial Oral History Project)

hertelendi és vindornyalaki Hertelendy József

nyugalmazott m.kir tüzér hadnagy, 96 éves korában, március 24-én, vasárnap este 9 órakor vissza adta lelkét Teremtőjének.

Vele bezárult az a kör, aminek szellemiségét korosztálya és katonai múltja képviselte. Hősiesen viselte betegségét és egy mosollyal az ajkán hunyta le végleg szeméit. A soproni Rákóczi Ferenc honvédfőreal elvégzése után a Magyar Királyi Ludovika Akadémián, 1943-ban avatták tüzér hadnaggyá. Lengyelországban, majd Magyarországon megsebesült. A katonai érdemrend Signum Laudis tulajdonosa. A háború után orosz fogságban volt, majd Magyarországon megismerte a börtönéletet is. 1950-ig a család megszorodott birtokán gazdálkodott, 1950 januárjában elhagyta szeretett hazáját és még az év nyarán Kanadába vándorolt.

A Sears mamut cégnél - mint gazdasági igazgató egész Kanadában évekig tartott előadásokat. Az évek folyamán a cégnél 17 magyarnak biztosított munkát. Mint a Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének fősoportvezetője, és úgy is, mint a Kanadai Kultúrközpont igazgatósági tagja, az évek folyamán folytatta hazafias tevékenységeit, főleg az 56-os szabadságharcosok támogatásával.

**Búcsúznak Józseftől: felesége, Jordán Emőke,
húga, özvegy Szécsényi Zsigmondné, öccse, Hertelendy Andor és családja,
unokahúgai, Eszter Birck-Wilson, Ugray Ildikó és Sass Emőke.**

**Isten adjon örök nyugalommal mindenki szeretett
Józsi bácsijának, az örök Mókamesternek és igazi
magyar Hazafinak!**

Nagy Vendel versével búcsúznak Tőle.

NAGY VENDEL

TÉTOVA FÉNYEK ÚTJÁN

A tétován
Halványuló
Fény után,
Vágyaid nyomán
Ha elindulnál
Sohasem érnéd utol.

Fénysebességgel
Száguld előtted a jel.
Csillagpor vagy,
Melyből születtél, és
Én is lettem,
Spirálalakjából
Hatalmas gömbbé
Elegyül.
S évmilliók multán
Forró, kéje csúcsán,
Szétrepül,
Akár a csillagok.

A felrobbanó Napok.
Léted ismét
Porszemmé szelidül,
S küzdhetsz tovább
Újra egyedül.

A gravitáció porázán
Száguldunk
Egy- egy fekete lyuk
Középpontja felé.

Millió erő parancsol,
Vasmarokkal visszahúz,
Onnan soha többé
Nem szabadulunk.
Hívlak az enyémbe,
Befogadnálak,
Sokkal tágasabb.
Betakarnálak,
Mert tűzforró, és
Jéghideg az Univerzum.
S mert félsz a kudarctól,
És önmagadtól,
Szívemet fényérvnyire
Lökted el magadtól.

Testünk, és lelkünk
A visszahajló téridőben
Talán elkárhoznak,
De a tétova fények
A végtelenben
mindig találkoznak.

BÁTYI ZOLTÁN

PISZTRÁNGTÁNC

Ezt teccik majd aláírni – mondta harsány derűvel a postásfiú. Igen, így, cuppanósra formálta a céket, arcán tétován táncoltatta a mosolyt, abban a reményben, legalább fél üveg sörre elég forintot csak nyom az öregasszony a márkába. Ha nem, hát nem – vonta meg a vállát, és már szaladt is tovább, betonház lépcsőjén ugrálva a tizedik felé. Mamácska meg csak állt, ijedten hunyorogva, hiszen neki levelet, aláíró, ajánlott levelet postás talán még nem is hozott.

De harminc éve biztosan nem. Vagy van az már harminckettő is, amikor apusról lassan lerágt a húst a rák, tüdejében parányi széntömbökké állt össze a napi két doboz cigaretta füstje, és ötvenkét évesen, aprókat zihálva elköszönt ettől a világtól. A fia, az a nyakigláb pattanásos kölyök meg becsapta maga mögött az ajtót, és úgy kiszaladt az országból, hogy hírét még viharos szél sem sodorta vissza.

Szocializmus épült még akkor, olyan magyaros - gulyásleves, rántott hús szaga keveredik benne a macskahúgyéval – kiabálta Józsi szomszéd, részegen dülöngélve haza a kocsmából. Mamácska szalag mellett varrta vastag vászonkabátra a zsebet, fehér blúzára fröccsent a sült kolbász zsírja május elsején, a hangszóróból békéről, egy a jelszóról írt dal hördült a főtér platánjaira, az ügyesek bérbe vett kocsmától, kapualjban nyitott butiktól gazdagodtak, ha megengedte a párthatározat.

Ezt nem tűrte a fia. Morgott, mint ketrecbe zárt kutya, ha két pohárnál több ital forralta a vérét, még fogát is vicsorította.

– Micsoda világ az, amiben kérvényezni kell még egy nyamvadt útlevelet is? Alapvető emberi jogom, hogy oda utazzak és akkor, amikor én akarok – kiabálta, nem is egyszer. Gimnáziumban szerzett tengernyi tudásából hosszú mondatokat tudott kerekíteni, szidva büdös kis sarki boltokat, koszos gyárfalakat, három műszakos munkarendre ítélt világot, ahol a munkásosztály gőzben aszalódik, fagyban vacog, és gumicsizmában megy a Paradicsomba. Káromkodásokat hullatott szét fia az utcán egyenlők között a legegyenlőbbekről, akik fekete Mercedes füstüvege mögül szurkoltak a világforradalomnak.

Mamácska nem is értette, miről beszél, de azt nem tűrte el okos gyerekétől sem, hogy az országát szidja.

– Lehetsz te bármekkorára nőtt kamasz, lehet jeles minden osztályzat az érettségidben, itt élt, ezt az országot szenvedte meg ükapád, nagyapád. Innen vitték háborúba, hadifogságba az apádat. A mi hídjainkat robbantotta fel a német, a mi tornyos vasútállomásunkat célozta bombával az angol,

meg az amerikai, rajtunk zúdult át a szovjet, tangóharmonika zenéje kísérte az ágyúit. Két kezünkkel bontottuk ki a mocsokból, törmelékéből ezt a földet. Mi rettegtünk, amikor Rákosiék alatt, zimankós éjszakában fekete autó fékezett a ház előtt. Nekünk meséltek arról, hogyan verik ki a fogat az ávosok pincéjében, a mi ablakunkban remegett az üveg, amikor '56-ban orosz tankok csörtettek végig lánctalpukkal a sugárúton Pest felé. Úgyhogy csöndesebben, fiam, neked már békesség jutott. Egyetlen napot mondj, amikor nem tiszta, vasalt ruhában küldtelek iskolába. Minden este meleg ételt rakok eléd, hús sül a kövér zaftban, színes televízió áll évek óta a kredencen, kifizettük a hűtőszekrény részletét is – kiabálta, amikor akkora pofont adott a fiának, hogy két napig sajgott a tenyere.

– A szürkéséget nem bírom, értse már meg, anyám, ezt a rohadt panelvilágot, ami körbefon, agyonnyom, szorongat. Szűk nekem ez az ország, szabadság kell, a Szajna vizében áztatnám a lábam – üvöltötte a fia. És egy reggelen már arról vitáztak a ház alatti garázsoltban a szomszédok, mit érdemel az a bűnös, aki elhagyja az anyját, loboncos hajjal, szakadt farmerban disszidál bele a vakvilágba.

Mamácska könnyét nyelte, dühét harapta, gyárba járt, kétszer sem panaszkolt, mennyire fáj már testében, de leginkább a varrógép alatt aszalódott ujjaiiban minden ízület. Majd szegfűs csokorral, selyempapírba csomagolt konyakos meggyel elköszöntek tőle, ajtót háromszor, ha nyitottak rá a régi munkatársak.

– Sok a dolguk, dehogy hibáztatok bárkit is – mondta nyolcvannyolc őszén.

– Semmi dolguk, üveges a tekintetük, segélyért állnak sorba. Sajnálom őket, már a gyárat is bezárták a fejük fölött – magyarázta a lépcsőházban, amikor új szomszédal ismerkedett kilencvenkettőben. Fagyba mártott télen eltemette testvérét.

– Autó gázolt át rajta, egyetlen ép csontja sem maradt, arcát a temetésre hosszú tüvel varrják össze – magyarázta a lépcsőházban, megköszönte a részvétről biztosító, de most már igazán mennem kell rohanásban elhadart szavakat, és aprókat nyelve törölte szét arcán a könnyet. Beleöregedett motyogós magányába, másfél szobás panelhoz szabta a vágyait, éppen csak zsebet nem varrt rá, pedig ujjában ott rejtőzött még a mozdulat.

És olvasatlanul tépett el három levelet.

– A fia küldte, legalább azt nézze meg, hol adták fel – ült ki vastag döbbenet a szomszédasszony arcára.

– A fiam küldte, nem érdekel, hol pecsételték. Gyalog jöj-jön. Szép szóval könyörögi bocsánatért, erre a vén, rancos, májfoltos kezemre nyomjon csókot – mondta dacosan, és már ürítette is a levéldarabokkal díszített szemetesvödört a ház elé tett kukába.

Garázsoltban beszélgetett a régen volt háromhatvanas kenyérről, kettőnyolcvanas kolbászról, Kádár Jánosról, olyan Magyarországról, amiben legalább munka jutott mindenkinek, még ha bele is rohadt a láb a gumicsizmába.

– Régen volt – legyintett, tévé elé ült. Örült, mert Bobby Ewingot mégsem írták ki a Dallasból, örült, hiszen nem haltak ki a tévésorozatok, sőt, még sokasodtak is. Jutott azokból reggelre, délelőttre, kora délutánra, sötét éjszakára, amikor elkerülte az álmok, és ház előtt kurjongató részegek szájából dőlt a káromkodás. A filmekben mindig szép szerelem hullámozott, dús, gazdag gyáros elegáns fia vette feleségül a szegény ember gyönyörű lányát.

Így aztán soha nem kellett arra gondolnia, hányszor virágzott el a tulipánfa a főtéren azóta, hogy utoljára kérdezte meg tőle valaki: mamácska, nem kéne egyszer végre elmenünk egy moziba, végigbaktatni a sétálóutcán, ahol kirakatok üvegén át szökik ki a fényesség?

Belesüppedt magányába, mint egy jól kipárnázott fotelbe. A fűtésszámlát rendben fizette, a kenyér héját szemétkébe sosem dobta, az ajtó előtt minden nap elsöpörte duzzogós, rohanós szomszédok ott felejtett szemétét. Elhitte: tulajdonképpen szívesen melegíti meg harmadszor is a krumpli paprikást.

És szép lassan leolvadt dühéről a jég.

Egy levélre várt, amiből kiderül: szélhámos kölyke mégis csak vitte valamire. Talán Amerikában él, ahol úgy hírlík, annyi a milliomos, hogy egymás sarkát tapossák, a sztárok meg úgy nőnek ki a földből, mint eső után a gomba, és dollárból, nem is kolbászból fonják a kerítést. Talán Németországban talált új hazát, ahol – azt írja legalábbis az újság – a szorgos munkáért sok euróval fizetnek. Vagy a franciák földjén lakik, ahova a fiú mindig is vágyott, mert mi másért tanulta olyan szorgosan a gimnáziumban azt a szörnyű furcsán raccsolós nyelvet, amiben egyetlen hangot hat betűvel sem lehet leírni.

– De ez a levél – forgatta mamácska a furcsán lapos, keskenyre is hajtogatott borítékot – egészen más földről érkezhetett.

– Ca...na...da – motyogta, kirojtólódott kötényében hatszor is megtörölte kezét, mert mégsem koszolhatja össze azt a világot megjárt papírt, és hangot formált a kövér betűkből. Ja, persze: Kanada! Ahol égis nőnek a fák, kristályvízű tóban táncolnak a pisztrángok, nagyra nőtt barna medvék kószálnak a hegyek között.

– Nagyon szép ország, olvastam, egyszer még természetfilmet is mutatott róla a televízió – bólogatott mamácska, és erősen nyomkodta orrának csontját, mert csak nem fog éppen most sírni, amikor a levél mellé a nyugdíjat is odacsúsztatta a postás.

– És harminc évig miért nem? – zihált tüdejében a düh. – Milyen szemét dolog ez egy gyerektől? Aki úgy tűnt el,

hogy kiforgatta még fiók mélyéből is az összes elrejtett pénzt. Aki anyját lopta meg, szégyen rongyait dobálva a múltra – gyűrte konok haraggal a borítékot, ajkát véresre harapta ínyében lötyögő foga, és az a könny csak kiszédült szeméből.

De most... most visszaad neki mindent. Apró, vicsorgó betűkkel ír neki választ, hogy késő, most már szívében gyermek emléke nem lakik. Képébe borítja húsz év fájdalmát, küldjön bármilyen kedves, bocsánatkérő szavakat, küldjön repülőjegyet, meghívó levelet, vagy fényképet tóparti faházról, ami előtt ott mosolyognak a kerekképű unokák, aki talán már egy szót sem beszélnek magyarul.

Ha meg pénzt rejt a boríték?

El nem fogadja.

– Mi ez, fiam? Alamizsna? Átnyomorgott évekért? Gyűjts be vele, kályhát melegítse, megéltem eddig, ezután sem halok bele a nyomorba – harapta ajkát, és azon tűnődött, ugyan ebben a Kanadában mégis, milyen pénzzel fizetnek?

Mamácska arcáról leszáradt a könny, ujjában vibrált az ideg, de csak fölszakította a borítékot. És aprókat pislantva, remegő szájszéllel olvassa bizonyos dr. William Hurst üzenetét arról, hogy James Kovács, (született 1959 májusában, Hungary, Europe) 2016. október 9-én autóbaleset áldozata lett. Értékelhető hagyaték nem maradt utána, leszarmazottja nincs, a temetés költségeit a kanadai állam vállalta magára. Erről a tényről hivatalos értesítést kapnak a következők – negyedik sorban Lászlóné Kovács, Hungary, Europe. A hivatalos okirat szöveghű fordítása pedig készült Vancouver városában.

– De miért írják ezek fordítva a dátumot? Ki érti ezt? – fordult mamácska a konyhába, viaszos vászonnal borított asztal lapjába kapaszkodott, túrte, hogy a nyála is csorduljon zokogás közben.

Mamácskát másnap az utca túloldalán, bolt előtt emelték a mentőbe. Rendőr magyarázott: táguljanak emberek, nincs itten semmi látnivaló.

– Csak egy könnyebb infarktus – nyugtatta az orvos.

– Semmi gond – mosolygott mamácska. – Gyorsan gyógyulok. Ami nem öl meg, az megerősít, ugye jól mondom, doktor úr? Meg aztán, segít majd a fiam is. Nagy ember ám. Orvos. Túl a tengeren. Kanadában, tudja, ahol égis nőnek a fák.

– Tudom – nevetett az orvos, pedig ujjával alig tudta kitapintani, hol szendereg a vér az öregasszony ereiben. – És azt hallotta, néni, hogy ott, abban a messzi Kanadában kövér pisztrángok táncolnak kristályvízű tóban, a hegyek között meg nagy, morgós barna medvék kóborolnak?

Várkonyi Mátyás - Gunar Braunke - Ács János : Dorian Gray c. darabja, Sybil Vane szerepében Petra

DANCS RÓZSA

AKIT MINDIG MEGTALÁL A SZEREP: GUBIK PETRA

A torontói Szent Erzsébet plébánia egyik kis szobájában vagyunk, és miközben a kölcsönös ismerkedésen átsegítjük magunkat, meghitt hangulatban teát és kávét iszogatunk. Elöttem ül a szép fiatal Gubik Petra, aki számára bár kissé szokatlanak tűnik a kanadai fagyos, havat görgető szeles időjárás, láthatóan jól érzi magát. Rövid vakációjára sűrű programmal tele, de szívesen elfogadta kérésemet, hogy a Kalejdoszkóp c. lapunk számára egy interjút készítsünk.

Mielőtt elkezdenék a beszélgetést, az jut eszembe, hogy van, akit megtalál a hivatása, és nem kell pályaválasztási gondokkal küzdenie, mert várja már a Pálya. Némelykor túlságosan korán előbukkan a követendő út – hamar világhosszú válik, hogy „e fiúból pap lesz, akárki meglássa”. Túlságosan korán, mert áldozatokkal jár az eleve elrendelt ösvényt úgy kitaposni, hogy az ember be is érjen abba a célba, amely felé elindult.

Hadd kérdezzem meg tehát, hogy vajon beszélhetünk az immár sokszínű, széles művészi palettán tapasztalatokat és sikereket elért Gubik Petra esetében időelőtti kihívásról, gyerekes álmokról, amelyek megvalósulása ma már az életét jelentik?

Hét éves voltam, amikor zeneiskolába írtak a szüleim. Ez annak is volt köszönhető, hogy édesapámnak és édesanyámnak nem adatott meg az a lehetőség, hogy ők zenét tanuljanak, de szerették volna, hogy ha gyerekük lesz, akkor ő vagy ők hangszeren tanuljanak. Nincs hivatásos mű-

vész a családban, de a szüleim mindig nagyon szerették a művészetet, nagyon nyitottak rá. Elsősorban ennek is köszönhetem azt, hogy engem is mindig támogattak. Nagyon hosszú folyamat volt, amíg eljutottam ideig – és még így is sok munka van előttem. De az nagyon fontos volt, hogy a szüleim lelkileg mindig támogatnak. Ha ez nem így lenne, akkor az ember könnyebben elbizonytalanodik.

Petra eddigi pályafutása során nagyon sok művészeti formában remekelt. Hogy érzi, melyik területet érzi magáénak, minek nevezné magát: előadóművész, énekesnő, drámai színész vagy...?

Nagy adomány, hogy az ember azt csinálhatja, amit szeret. Hatalmas adomány, ha egy hobbi hivatássá válhat – mert mégiscsak hivatásról beszélünk, hiszen nagyon szerteágazó a színészet. Pontosan ezért én elsősorban színésznőnek tartom magam, mert ebbe minden belefér. A színészet felölel egy egész életformát, olyan elköteleződésről szól, ami egy nem átlagos életformát jelent. Ha egy színésznőnek színpadra kell állnia, akkor ott mutatnia kell a drámai vénát, humort, szórakoztatnia kell az embereket. Ha megnézzük a régi nagy színészeket, Ruttkay Évát, Latinovitsot, ha ki kellett állni a színpadra és énekelni kellett, akkor énekeltek, és annak is olyannak kellett lennie, hogy a közönséget szórakoztassa.

Mesélne valamit a gyermekkorai színhelyéről?

Ajakról származom, ahol nagy hagyománya van a népi kultúrának. Az ajaki leánytánc, az ajaki viselet – ezek nagyon mélyen gyökereznek a nép lelkében, és már az óvodában elkezdődik a hagyományörzésre való nevelés. A népdaléneklés meghatározó egy már 3-4 éves gyerek életében is. A kisvárdai Bessenyei György Gimnázium és Kollégiumban magyar-történelem szakon folytattam a tanulmányaimat, viszont nagyon hiányzott a zene, egy évet bírtam ki nélküle. Már akkor kacsingattam az ott működő zenei képzés felé. Ott létezett a lehetőség, hogy akit komolyabban érdekel a zene, extra képzésben részesüljön. Nekem ez nagy újdonság volt akkor, 15 évesen nem hallottam olyan embert képzett hangon énekelni, aki ne színpadon állt volna. Akkor éreztem, hogy ez fantasztikus dolog! Rájöttem, hogy az ember a hangjával milyen kapukat tud megnyitni. Ez nagyon megfogott engem, és jelentkeztem Enikő néninél, aki meghallgattott, egy dalt kellett elénekelnem. Én kishitű, szerény embernek tartom magam, de mikor elkezdtem énekelni, akkor azt éreztem, hogy erősebb lettem. Mindig úgy jöttem ki az énekóráról, mint aki két méterrel a föld fölött jár.

Ajak viszonylag közel van Kisvárdához, Szabolcs-Szatmár megyében a színházi fesztiválok meghatározó központja. Ez befolyásolta a színpad felé vonzódását?

Kisvárdán valóban egy kis színházi csomópont volt, mi a határon túli színházak fesztiválján nőttünk fel. Mivel Kisvárdán az ország észak-keleti csücskében fekszik, nem volt mindennapos dolog, hogy mi Budapestre járjunk színházba. Viszont a zeneiskola megnyitotta ennek a lehetőségét is, ami akkor nagy szó volt: elmehettünk az Erkel Színházba megnézni a Carmen című darabot. Az nekem - 8 évesen! - meghatározó élményt jelentett.

Mi jelentette a döntő lökést, hogy hivatásszerűen ezen a pályán induljon el?

Kisvárdán működik egy Doktorock Színtársulat, akik bemutatták az Egri Csillagokat, amit én gimnazistaként láttam. Akkor már szerettem volna oda bekerülni. Abban az évben egy helyi Ki-Mit-Tud?-versenyt rendeztek, ahova az énektanárnőm javaslatára jelentkeztem, és különdíjban részesültem. Mindössze 16 évesen! A zsűriben volt a Doktorock Színtársulat egyik vezetője, akinek a tanácsára rögtön lehetőséget kaptam náluk próbálkozni. Miklós Tibornak nagyon sokat

köszönhetek az ott töltött idő alatt. A következő lépés ezután már az volt, hogy eldöntsem: melyik színházhoz kellene elszegődnöm, ám tudtam, hogy a Színművészeti Egyetemre is jó lenne jelentkezni. Most ott tartok, hogy idén fogok a Színművészeti Egyetemen végezni. Játszottam már négy évet a békéscsabai Jókai Színházban és a budapesti Operett Színházban. Békéscsabán lehetőségem volt sokféle darabban megmérgettni magam: prózában, dalban, operában. Azt gondolom, hogy egy színésznőt az tesz színésznővé, ha színes a paletta.

Hogy tud azonosulni egy-egy szereppel, mennyire viseli meg a lelkét?

Én sokszor vagyok zárkózott, de valahonnan fontos erőt merítenem. Ha az ember átlényegül, akkor vannak gondolatok, amik előregítenek. Tudom, hogy melyek azok a szerepek, ahol szükségem van az egyedüllétre. Amíg valaki másfél-két órán át egy másik "közegben" él, és átadja magát a szerepnek, akkor az meg tudja viselni a lelket. Amikor az Elfújta a szél Scarlett-jét alakítom, akkor azt én tudom, hogy az előadás előtt-alatt nagyon erős koncentrációra van szükségem. Két felvonásos a darab, de nem jövök le a színpadról. Ugyanolyanok vagyunk, mint az olimpiko-

Elfújta a szél: Scarlett szerepében

nok - ugyanúgy fizikálisan és szellemileg. Rá kell készülni, bemenni a színpadra - ilyenkor a külvilágot és a magánéletet teljesen félrerakja az ember. Ugyanakkor pont emiatt tud terápia is lenni a színjátszás, nemcsak nekünk, színészeknek, de a nézőknek is. Az Átrium Színházban játszunk a Fridát, Duda Éva rendezésében, ami szintén bonyolult kihívást jelent. Ez egy rétegszínház, egy alternatívabb darab - új megközelítésben. Nem egyszerű dolog mindent összeegyeztetni - munkát, magánéletet, tanulmányokat -, nagyon sok lemondással jár ahhoz, hogy mindennek eleget tudjál tenni.. Ami nagyon nehéz volt az elején, hogy családi eseményeken nem tudok részt venni - nehéz volt elfogadnom, hogy miért nem tudok egy születésnapot együtt ünnepelni a szüleimmel. Én olyan típus vagyok, aki ezeket nagyon nehezen engedi el, mert nagyon fontos a család.

Hogy kerül kapcsolatba egy színész más társulatokkal?

Ha valaki elkezd egy színháznál dolgozni, akkor azt a többi társulat is szemmel tartja. Olyan ez, mint egy nagy falu. Amikor bekerültem Békéscsabára, akkor rögtön tudtam, hogy ki játszik Sopronban vagy Veszprémben. Magyarországon nem nagy ország, a szakma sem nagy - gyorsan körbemeleg az ember híre. A vidéki színházakban pedig nagyon sok a meghívott rendező. Minden attól függ, hogy egy színház vezetése kívül ápol szakmai kapcsolatot. Sokszor koprodukciókat hoztak létre, így tudtam együtt dolgozni olyan szakemberekkel, akik nem is a mi színházunkban dolgoztak, például Vidnyánszky Attilával vagy Jordán Tamással. Jelenleg nem vagyok leszerződve az Operett Színházhoz, hanem szabadúszó is vagyok.

Frida Kahlo szerepében

Van Gubik Petrának szerepálma, amit nagyon szívesen eljátszana?

Valahogy azt gondolom, hogy amit nekem kell játszanom, az mindig megtalál. Az elején volt olyan, hogy elmentem egy-két mustrára, ami nem úgy sikerült, ahogy gondoltam, vagy éppen jól sikerült, de mégsem kaptam meg a szerepet. Ezt mindig csalódással veszi tudomásul az ember, főleg ha látja, hogy még a rendezőnek is tetszett az előadása. Sajátmagam védelmére kidolgoztam, hogy el tudjak engedni dolgokat. Rájöttem, hogy amelyik szerep az enyém kell hogy legyen - amelyik út nekem van szánva -, az úgyis jönni fog. Legfontosabb a hit, ami nélkül nem lehet dolgozni.

Összefoglalva:

A Wikipédiában az alábbiakat olvashatjuk Gubik Petra életpályájáról:

- *Az érettségi után sikeres felvételt nyert a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karának etnográfia szakára. Az egyetem mellett a Békéscsabai Jókai Színház Színtanházának növendéke lett, ahol 2011-ben színész II. minősítést szerzett.*
- *2009-től a Békéscsabai Jókai Színház társulatának tagja,*
- *2013-tól a Budapesti Operettszínház vendégművésze.*
- *2013-ban Margaret Mitchell Elfújta a szél c. regényének hősnőjét, Scarlett O'Harát alakította Gérard Presgurvic mu-*

sicalének ősbemutatóján, a szegedi Dóm téren.

- 2015-ben a Pécsi Országos Színházi Találkozón (POSZT) Bertolt Brecht – Kurt Weill Koldusoperájában, Polly Peachum szerepének megformálásáért elnyerte a színészsűri legjobb női alakítás díját.
- A 2014/15-ös évadban megkapta a Budapesti Operettszínház Legígéretesebb Ifjú Tehetségének járó Marsallbot-díjat.
- Az énekesi pálya is vonzotta egy ideig. 2010-ben szerencsét próbált a Megasztárban. 2011-ben és 2012-ben jelentkezett az X-Faktorba. Egy rövid ideig a Sugarloaf énekesnője is volt, azonban ezt, színházi elfoglaltságai miatt nem folytatta.
- 2016-ban megkezdte tanulmányait a Színház- és Filmművészeti Egyetem drámainstrukturor szakán. 2018-ban Junior Prima Díjban részesült, Színház-és Filmművészet kategóriában.

WASS ALBERT

HÚSVÉTI LEVÉL A KISHÚGOMNAK HAMBURG VÁROSÁBA

Egy vén erdélyi park tisztásait
millió virággal hintette be a tavasz, a mi tavaszunk.
Piros-fehér-zöld zászló lengett a házon...
Istenem, emlékeznek-e még a fák
erre a három színre?

A park lehajló bokrai alá,
zöld levelek puha rejtekébe
sok-sok színes tojást dugdostak el
jóságos kezek,
pirosat, lilákat, kékeket...

aztán kihoztak minket a szobából,
elvittek a legszélső fáig,
ott elengedtek, és azt mondták:
»ma a kertbe tojásokat dugtak el a nyuszik...
menjtek, keressétek meg őket!«

Elindultunk. Ketten. Kézen fogva.
Te meg én, két csepp, kicsi ember.
Sok-sok piros tojást megtaláltunk,
de mi csak mentünk tovább szüntelenül,
egymást megértve, babonás gyerekhittel
kerestük a nyuszt,

nekünk a húsvéti csoda-nyuszi kellett,
kétségbeesett nagy gyermekvággyal kellett...
Mentünk, mentünk előre,
és kerestük és nem találtuk meg...
a mai napig.

Köröskörül rigók daloltak,
virágok illata szállt felettünk,
és tarkaszárnyú lepkék csókolódtak
a tavaszi égen.

Az a madárdal ma is itt cseng a fülemben még
és tudom, hogy Te is hallod néha,
és a virágok illatát is érzed, ha néha
bús emléktornyokból leomlik rád
ez a régi tavasz.

Amíg mi mentünk, virággal beszórt
vágyak ösvényén,
valahol ezalatt tűzrózsák nyíltak,
és piros szívek fölött a diadalmas
Halál ünnepelt.

KANADAI / AMERIKAI
MAGYARSÁG

1949 óta szolgálja a nyugatra szakadt magyar közösséget

Elismerten, a nyugati világ legnagyobb példányszámában megjelenő magyar hetilapja. Megjelenik minden szerdán délelőtt, és még aznap olvashatják, akik megvásárolják a torontói magyar üzletekben. Előfizetés \$90 egy évre vagy \$50 félévre, postázással.

A legfrissebb magyarországi, nemzetközi és sport híreket foglalja össze lapunk minden politikai elhajlás nélkül, mint a múltban. A Magyarországon hirdető több ezer olvasóhoz szólhatnak! Olvassa, hirdessen és rendelje meg a mindenki által szeretett Kékujságot!

A legjobban informált magyar a Magyarorságot olvassa!

Published by: Canadian Hungarian Media non Profit Corp.
747 St. Clair Ave. W. #103.
Toronto, ON M6C 4A4 Canada
Telefon: 416-656-8361, Fax: 416-651-2442
Web: www.kekujsag.com
E-mail: info@kanadaimagyarsag.ca

Reméljük továbbra is szolgálhatjuk a magyarságot a nyugat legnagyobb számú hetilapjával.

SZENTE B. LEVENTE

(lehetne a költő)

lehetne a költő ember, annál
nem több, nem kevesebb,
mi róva és mondva volt
az egykori kőtáblán.

gyermek, ifjú, agg, szelíd akarat,
szemekben boldog pillanat,
fák között csemete, vagy maguk a fák,
szerelmek között kitartó csodák,
de nem rómeók, júliák.

fény ittas állomás, sötétben égő fáklya, szikra,
csillag, hold és nap, verejtéktől izzadt földgöröngy,
patak csobogás, apró kavics, égbe nyúló szikla,
tudós, jó barát, mindenkit megértő odaadás,
belülről jövő tűz, kéz a kézben, család, otthon, megmaradás.

a mindenség takarója alatt sok minden hát.
de semmi gög – sem árulás, sem alakváltó képmutatás.

le kéne csöndesen, szépen vetközni,
alá szállni, önmagunk vermeibe lemenni -
ha kell, lelkünkig leásni,
rájönni: ki miért, kit talált ki.

A szent hegy felett...

A szent hegy felett,
úgy hisszük, ma is ott vannak a régi istenek.

Hókalitka izzik messze, bent a ködben,
benne szálna és erdő, egyszerre didereg.

Emberarcú állatóriás mégis ez a táj;
hisz nem rejtezik itt már semmi más,
csak szép születés és vak halál.

SZENTE B. LEVENTE:

Fűszál-ének

Kányádi Sándor emlékére

Néma tánca, bús emléke tájnak,
szelíd szélnek - hangod már fűszál-ének.

Örök fohász-virágkép vers-életed,
mosolyod a csillagokkal egy csokorban.

E föld-koronán égi jelként,
az embernél is több maradtál.

Morzsák a terítetlen asztalon

magas, domboldal alatt lakunk,
a város idelent - látod
odafönt a temetők,
az ég öleli őket.
nekünk már csak a hiány fáj, mondta nagymama
se filozófus, költő, se szakács, orvos, festő
vagy szerető, se múzsa, se kávéház,
szétesnek, buta lázadásba fúlnak,
mert amikor rád tör a mérhetetlen idő,
a pillanat örök lesz,
jön a semmi, a halál, a félelem.
régii titkos vágyak nincsenek már, nincs
mi pótolhatná a csodát –
társadban az ölelést, a csókot,
a szerető és féltő odaadást.
mert nincs mi kellene, mit kívánsz, mi feltölti szived-
lelked tartalmát, mit tovább adsz,
csak marad mi ott maradt, mint morzsák
a terítetlen asztalon
a falakon innen és túl, odaát,
csak a tűnődés jutott, mint örök és szép álom,
mert el ne feledd - isteni gondolatok közé
fészket rakott madár vagy:
költesz, nevelsz, tovaszállsz.

100 ÉVE SZÜLETETT PROKOP PÉTER PAPPFESTŐ-ÍRÓ

Prokop Péter katolikus pap, festőművész, író születésének 100. évfordulója alkalmából megemlékezést tartottak január 19-én Csepelen.

A pápai nuncius atya a könyv szerzőivel: dr. Feledy Balázs művészetkritikussal, dr. Prokopp Mária művészettörténéssel és Erdei-Kvasznay Éva festőművésszel, a Prokop Péter-díj alapító kurátorával

Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolanővérek Társulata fenntartásában működő Szent József otthon emléktáblájánál koszorúzással kezdődött a megemlékezés. A 2003-ban elhunyt Prokop Péternek több mint kétszáz-negyven képe díszíti a Szent József Otthon falait, az épület kápolnájának is meghatározó eleme szuggesztív keresztútja.

Prokop Péter emléktáblájánál koszorút helyezett el az apostoli nunciatura nevében Michael August Blume, valamint számos kulturális egyesület és intézmény képviselői. A Mária Rádió képviseletében férjemmel együtt koszorúztunk. A jubileumi ünnepség hálaadó szentmisével folytatódott, amelyet Michael August Blume mutatott be, többek között Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök, Varga Lajos váci segédpüspök, Gyulay Endre nyugalmazott szegedcsanádi megyéspüspök és Kertész Péter csepeli plébános koncelebrálásával.

A megemlékezés záróakkordja a Prokop Péter 100 – Emlékezések könyve című kötet bemutatója volt a csepeli polgármesteri hivatalban. Borbély Lénárd polgármester, a könyvet kiadó helyi önkormányzat vezetője arról beszélt, hogy Csepelen nagyon fontosnak tartják az Egyház megerősítését, és ez a könyv is erre mutat jó példát.

A Prokop Péter 100 – Emlékezések Könyve szerkesztői:

dr. Prokopp Mária művészettörténész, egyetemi tanár, Erdei Kvasznay Éva galériavezető, képzőművész, a Prokop Péter-díj alapító kurátora és Feledy Balázs művészeti író, művészetkritikus.

Gazdag életművének egyik jeles tárháza a csepeli Szent József Otthon, ahol a művész életének utolsó négy évét töltötte. Az itt őrzött gyűjteményt mutatja be a kötet, nagyobbik felében egykori barátainak és tisztelőinek megnyilatkozásait, emlékeit találjuk.

Michael August Blume apostoli nuncius felidézte személyes emlékeit. A South Bend-i Magyarok Nagyasszonya-plébánia korábban fehér falai 1960 és 1965 között „fokozatosan a színek folyamává” változtak, ahogy a papfestő kialakította a Szűzanyát a magyar szentekkel, angyalokkal és más szentekkel együtt ábrázoló művét. „Számomra felejthetetlen, hogy ezeknek a szenteknek a tekintete alatt szenteltek pappá” – mondta a szentszéki nagykövet.

Prokopp Mária művészettörténész elmondta: mintegy százan vallanak a kötetben arról, hogy számukra mit üzen Prokop Péter. A címlapon látható kép fejezi ki talán leginkább a művész üzenetét, egy harsonázó angyal, piros és arany színekkel. Feladatunk, hogy a kereszténység örömét, az élet örömét, a megtalált boldogság örömét harsonázzuk a világba – mondta, hozzátéve, hogy az öröm

mellett a hálaadás is sugárzik a műről.

A Mária Rádió önkéntes műsorszerkesztőjeként fontosnak tartottam, hogy a rádióban is megemlékezzünk Prokop Péter katolikus papról, aki amellet, hogy kiváló író, a 20. század egyetemes értékű nagy magyar festőművésze. Születésének napján, Vizkeresztkor a *Prokop Péter 100 – Emlékezések Könyve* szerkesztőivel beszélgettem a Mária Rádió stúdiójában.

Megosztom a kedves olvasókkal személyes emlékeimet.

2007-ben férjemmel Rómában jártam. Az akkor papírra vetett soraimat idézem:

„A Szent István házban szálltunk meg, a Via del Casaletton. A ház szép dombon áll, a város szélén. 1965 novemberében tette le a telekfoglalót Zágon József pápai prelátus, aki kezdeményezte a zarándokház felépítését. Az oltárszentelést Confalonieri bíboros végezte. Prokop Péter, a kalocsai születésű papfestő, író, aki Rómában fejezte be képzőművészeti tanulmányait, a Ház első lakói közé tartozott, a belső tereket galériává alakította.

Festményeinek stílusát a mélyen átélt vallásosság és a modern, expresszionista kifejezőmód határozza meg. Nem akármilyen szállásunk volt!”

Ekkor találkoztam először Prokop Péter festményeivel. Tudni akartam, ki is ő.

Prokop Péter 1919-ben született Kalocsán. A helyi jezsuita gimnáziumban, majd az érsekség kisszemináriumában tanult. 1942-ben szentelte pappá Zichy Gyula kalocsai érsek. Tanárai és paptársai biztatására lelkipásztori hivatása

A Mária Rádió két önkéntese elhelyezi

mellett festői tehetségét is kamatoztatni szeretne volna, ezért 1945-től a budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanult. Tanulmányait nem tudta befejezni, mert 1948-ban visszarendelték egyházmegyéjébe. A művész az 1956-os forradalmat követően Rómába emigrált, ahol diplomát szerzett festészetből. A Pápai Magyar Intézetben, majd pedig a Szent István Zarándokházban lakott és alkotott 1999-ig, amikor visszatért Magyarországra. Csepelen a Jézus Szíve templom mellett, a Szent József Otthonban élt és alkotott haláláig, 2003-ig.

„A művészet kisebb-nagyobb mértékben rögtönzött ima. Inaskodás, segédkezés, utánzás a nagy Alkotó műtermében.” - vallott szerényen önmagáról és művészetéről Prokop Péter. Ars poeticáját így fogalmazta meg: „... Anyag és tudatos lélek keverékeként, kicsinyített kiadása lettem az Örökkévalóságnak. Szentelenül az Isten képmása. Mekkora méltóság és felelősség hordozója egy csapásra!”

Művészetének legavatottabb ismerője, dr. Prokopp Mária művészettörténész így ír róla: „Arra kapott meghívást, hogy vezesse embertársait a boldogságuk elérésére, az Igazi Szeretet megtapasztalására, aki maga a teremtő Isten... Ő mint felszentelt pap, egyszerre élt a földi, az anyagi világban és a transzcendenciában. S ez a kettő harmonikus egységet alkot a művészetében.”

Emlékezzünk rá tisztelettel!

*Rózsa Katalin tanár
a magyarországi Mária Rádió önkéntes műsorkészítője*

Prokop Péter alkotása: Szent István

TAMÁSI ÁRON

HÚSVÉTI NYÚL

Sokan ingerkednek, ha valami bizonytalannak látszik; de vannak olyan emberek is, akik ugyanakkor reményt látnak mosolyogni.

Nehéz megmondani, hogy kinek van igaza, mert hiszen beszédes példát úgy az egyikre, mint a másikra könnyen találhat bárki. Én mégis azt mondom, hogy a bosszúság és a remény vegyülve fekszik a bölcsőben, mint ahogy némely patak medrében a homok és az arany.

Itt van, példának okáért, ennek a csalafinta nyúlnak a története, amely Illód községben esett meg, az egyik húsvét alkalmával.

Vagyis mi történt?

Szombat este lévén, jókedvű társaság mendegélt a falu utcáján. Csacska beszéddel és nevetgélve mentek úgy tíz óra tájban. A foszlányos felhők megszürték a hold világát, de az utcai lámpák, bár elég gyéren állottak, adtak némi világosságot. Hát ahogy mentek ebben a takarékos fényben, egyszer csak elkiáltotta magát valamelyik:

- Ni, egy nyúl!

- Hol van?!

Abban a pillantásban valahányan megálltak, és a hirtelen szavak örömszelében úgy forogtak, mint a szélmalom. De a nyúl már elfutott, ha ugyan volt.

Ha nem volt, akkor csak tréfa volt. Ha ellenben mégis volt, akkor az Üstöki Gábor kapuján ugrott ki, s a derengő világosságban úgy oda lett egy szempillantás alatt, hogy csakugyan nem volt. Az eset mindenképpen talányos.

Ellenben egészen bizonyos, hogy a kapu mögött, ahonnan a nyúl kiugrott volna, ott valóban Üstöki Gábor lakott. A faluban, sőt a környéken is mindenki ismerte ezt az Üstököt, aki jó hírben állott. Mint embert is becsülték, s mint bognármestert ugyanvalóst. S volt neki egy lánya is.

A lány tizennyolc évet töltött márciusban, vagyis eme történet előtt valamivel. Különben szőke volt, a szeme a mély forrás zöld és kék színében változott, s aranylós haját lobogva szerette viselni. Kedveskedve Zsókinak nevezték.

Hát ennek a Zsókinak, nagyon helyesen, sokan tették a szépet. Voltak eme széptevők között, akik csak álmodoztak róla, de kegyeibe furakodni mulasztották. Olyanok is voltak, akik palástolván érzelmeiket, csak hetyke és kurta szavakat vetettek oda neki, ha az útjuk éppen összeakadt. Akadtak holdvilágos lovagok is, akik a ház előtt sétálva, a szívük kelyhét úgy töltötték teli boldogsággal.

Mindezek reménye pókfonálon függött. Zsinórt, zöldből és pirosból, csak ketten tudtak Zsóki körül fenni. Az egyik Dobosi Péter volt, lovász a közeli állami gazdaságban; s a

másik egy Csinódi Pál nevű, ki a bányászati iskolát éppen abban az idő tájban végezte el. Péter bizony már a harmincadik évében fesztített, Palkó azonban még eléggé zsenge ifjú volt. Hát ezek ketten versenyben voltak.

Zsóki pedig ott a verseny közepén bizonytalanul lebegett. Néha Péternek s máskor Palkónak lobogtatta aranylós haját, s a szeméből a zöldet és a kéket is váltogatva osztogatta. Bajban volt hát Péter. S Palkó még jobban.

Így közelgett az a nevezetes húsvét, amikor mind a ketten azt mondták magukban: Vagy, vagy.

Valahonnét kerített Péter egy nyúlfiút, hogy ő azt a nyulacskát nagyszombaton este elviszi Zsókinak. Nagy titokban. S kerített Palkó is egy nyúlfiút, hogy ő azt a nyulacskát nagyszombaton este elviszi Zsókinak. Nagy titokban. Először Péter érkezett meg este fél kilenc tájban. Zöld kendővel letakarva, úgy vitte a kezében a nyulacskát, kinek a nyakára piros szalag volt kötve, szépen csokrosan. Az öröm is, mint a nyúl a bokorban, úgy lapult az arcán, ahogy megállt Zsóki előtt, s így szólt:

- Találd ki, mit hoztam.

Nézte Zsóki a zöld kendőt, s gondolt ő piros tojásokat egy hosszúkás kicsi tálban, s gondolt finom csokoládét is, selymes és tarkabarka csomagolásban.

De hát a zöld kendő mintha mozdult volna néha.

- Valami mókás dolog - mondta Zsóki.

Ott állott Üstöki is, a bognármester, s az Üstöki felesége ugyancsak. Törték azok is a fejüket, hogy mi lapulhat a zöld kendő alatt, de szó helyett inkább csak a mosoly futkorászott a szájuk körül.

- No! - nógatta Péter a családot.

- Holnap megmondom - felelte Üstöki.

- Én sokkal hamarabb - mondta az asszony.

S miközben a mosoly szárnyán így libegtek, a kíváncsiság parazsa egyszer csak lánggra lobbant a lányban, s a zöld kendő már két ujján fel is rebtent.

- Ó, egy nyuszi! - kiáltott fel.

Hirtelen megnyugodtak valahányan, bár az öregek reszelkedtek egy kicsit, hogy a nyulacskát, húsvét is lévén, nem tudták kitalálni. De az a gyenge bosszúság is hamar tovaszállt, mert Zsóki olyan örömmel babusgatta a nyúlfiút a mellén, mintha nem is kéne már vőlegény neki, hanem egy kis nyulacska örökké. Gyönyörködtek az örömben. S miközben a szívük-lelkük így andalodott, hát kopogtattak az ajtón, s Palkó belépett. Kurta és könnyű kabát volt rajta, afféle viharkabát, aminek rettentő nagy félszámú zsebei vannak. Tavaszi jókedvvel köszönt Palkó, jobban mondva a köszönés vége benne rekedt, mert meglátta a Zsóki keblén a nyulacskát. A jókedve is rögtön meghervadt egy kicsit, s az a tündér kislány már oda is rebtentette neki:

- Péter hozta nekem!

- Ló mellett megterem - mondta Palkó.

Mi tagadás, az irigység barlangjából fújt a szél; s nem is feleltek rá semmit, hiszen zsenge levél helyett ilyen irigy szavakkal táplálkozik a nyúl minden ilyen alkalommal. De a zsenge levél kesernyés volt mégis egy kicsit, mert a Palkó bal zsebében is lapult egy nyulacska, szintén piros pántlikával a nyakán. Csak hát okos volt és óvatos a fiú, s rejtve hozta a kicsi nyulat. Hiszen nem lehet tudni, gondolta magában, hogy miképpen adódik a dolog, s csak amikor úgy adódik, akkor hozza napvilágra a húsvéti megemlékezést. Csendesen üldögélt tehát, s egy kicsit titkos örömben.

- Nem teszed le a kabátodat? - kérdezte az asszony.

- Köszönöm - mondta Palkó. - Nem maradok sokáig.

S a derekához szorította a kabátot, különösen bal felől, mert hiszen abban a bal zsebén várta a dicsőséget a nyúlfiú.

- Akkor is tedd le! - szólt a lány is.

A szóban a ragaszkodás, sőt az érzelmek parancsa is benne volt. S melléje a nyulacska is letette Zsóki az öléből, mintha azt akarta volna mondani ezzel, hogy te számár Palkó, neked is örülök, nemcsak a nyuszinak. Jó, jó, gondolta a fiú, de azért a kabátot mégsem teszem le, hogyisne!

- Csodaszép nyúl! - mondta inkább.

S éppen jókor mondta, amit mondott, mert a nagy dicséret miatt-e vagy egyéb tapsifüles-rejtelemből, de abban a pillantásban a földre ugrott a nyúl, s besurrant a karospad alá, amelyen Péter nagy dicsőségben üldögélt.

- Jaj, a nyuszi! - rebtent meg a lány.

A többiek is odatömörödtek valahányan, s nyomozni kezdték a nyulacska. Középen Péter és Zsóki kaparásztak, s a két szélén a két öreg hasalt a földön, hogy hova bújt meg az a huncut nyúlfiú. Palkó is izgett-mozgott, mintha az üdvösséget keresné egyenesen, de valójában csak a többieket biztatta inkább. S amikor látta, hogy valahányan s annyira megbújva kaparásznak, ügyesen kinyitotta az ajtót, mintha arrafelé is keresni kéne a nyulat. Utána visszajött a szoba közepére, s a maga nyulacskaját, ki a zsebében kuksolt, ügyesen készenlétbe helyezte.

- Itt van, ni! - kiáltott fel.

Rögtön odapattant mindenkinek a szeme, s megborzadva látták valahányan, hogy a Palkó lába mellett ugrik egyet a nyúlfiú, s egy villanással kifut az ajtón. Utána is iramodtak, de nem érték utol. A lány pityeregni kezdett, a két öreg meghervadt, s Péter pedig így szólt:

- No, Palkó!

- Mi az, hogy no, Palkó?! - kérdezte a fiú.

- Az, hogy kiengedted.

- Mit?!

- Hát a nyulacska!

Palkó úgy tett, mintha az egészet nem értené. Ámuldozva tekingetett hol az egyikre, hol a másikra. S amikor magyarázni kezdték annak a buta fejének, hogy a nyulacska elfutott a nyitott ajtón, akkor így szólt:

- Én nem láttam, hogy elfutott volna.

- De elfutott! - mondta a lány.

- Nem hiszem.

- Hát ez bolond! - ámult el Péter.

Még egy jó darabig így mondták, mondták, hogy az ajtón kifutott a nyúl, a két szemükkel látták, s megesküsznek akármire. Palkó még mindig úgy nézegetett, mintha megzavarodtak volna, akik futni látták a nyulat; s majd végül így szólt:

- Fogadjunk, hogy nem futott el!

- Most már fogadhatsz - mondta a lány.

Hát erre Palkó odalépett Zsóki elé, s ünnepélyesen így szólt:

- Hozzám jössz-e feleségül; ha nem futott el?

A lány ámulva nézett a fiúra.

- Mondhatod, hogy igen - legyintett Péter.

A könnyek harmata még ott csillogott a Zsóki szemében, amikor a biztatásra így szólt:

- Igen.

Hát erre Palkó ledobta a kabátját, és a karospad előtt a padlóra bújt. Aztán a pad alá nyújtotta azt a hosszú jobb karját, s egy kicsit matarászott, s majd előhúzta onnét a nyúlfiút a nyakánál fogva.

- Hát ez mi?! - mutatta fel.

A lány átölelte a fiú nyakát, és megcsókolta. Péter kiment az ajtón. Zsóki gyöngyözve nevetett, s az anyja is mosolygott. Az öreg Üstöki azonban csak a fejét tekergette, mondván:

- Hát ez csalafinta nyúl volt.

DANCS RÓZSA

KÖLTŐ, AKI VALLJA: „MINDIG TÉTJE VAN
A VERSNEK...”

Fényt!
Sokkal több fényt
a közöttünk járó
Igazakra! (Több fényt!)

Mint egy istentiszteleti vezérige vonul végig a négy sorba súrított Életérzés Agócs Sándor Lepkék a könyvtárszobában c. kötetén. Egyetlen boldog, ellazult, ujjongóan vidám sor sem található a versekben - a költő szenved a közönyt, a langyos tunyaságot, a megjátszott odafigyeléseket – “Édes hazám!... / csak úgy teszel mint aki szeret...”

Pannonhalma és a kecskeméti Márton Áron utca - véletlenek játéka vagy valóban Fentről irányított elrendezés? A hovatarozás láthatatlan, de le nem tagadható parancsa? Az otthon és a lakás közé szorított élettér! Ezt viszont kitölti Lakitelek, az immár harminc esztendő magyar nemzeti összekapaszkodás fellegvára, ahol kattog a nyomdagép, ahol zakatol, majd el-elcsitul az alkotó lélek. Élhetnék itt is – mutatkozik be könnyed ritmusú sorokkal Agócs – ám csak a versritmus könnyed a dalszerűen ismétlődő strófákkal, mert „városi szívem / szétdúlt hátsóudvar / holt terek helyén/ már sötétlő lyuk van... reggeltől estig megáll a ház maga.”

Agócs Sándor gyermek- és ifjúkorának minden fordulója jajjal volt kirakva – kismemizés, gyász, börtön és kitaláltóság rögös ösvényei irányították lépteit, és élt „ahogy lehetett/ ahogy hagyták/ ahogy sikerült” (Ahogy sikerült). Nem meglepő ezért, ha szinte balladásan éli meg a közélet minden igazságtalanságát, hiszen túlságosan gyakran érzi, hogy „Szétszakítanak.”

Nyomdagépek duruzsolását kísérő morfondírozások – talán ezt mondhatnám sokadszori átlapozás, gyakran memorizált verssorok birtokában Agócs Sándor Lepkék a könyvtárszobában c. kötetéről. Nincs ebben a könyvecskében egyetlen unalmas, álmosítóan nyugalmas gondolat, érzés – mondjuk ki: üzenet sem. Annál több vagy inkább: mind nyugtalanító vibrálása a válasz nélkül maradt miérteknek, a szabályok közé kényszerült, fojtott indulatoknak. De „mindig tétje van a versnek”, és mivel a költő tagadja az „abszolút politika-mentes” költészet helyét a kavargó, a bődületes örültségeket ránk zúdító világban, inkább keveset ír.

Mert „mindig tétje van a versnek mindig”! Ez az ars poeticának is elfogadható tétel mintha Agócs eleve elrendeltetett helyzetéből fakadna: háromszögbe fogott sorsa – bár nem fizikailag – lelki kötelezettséget, erkölcsi elhivatottságot ró rá: Jánoshalma neve az egyik szögnek, kecskeméti Márton Áron utca a másik – és a magyar felszabadult szellem találkozó helye - Lakitelek nevű a harmadik csúcs. Ebben a jelképes háromszögben – ha másként nem lehet – fogcsikorgatva is a világba mondja, hogy „Mi minden megtörténik/ velünk naponta és te nem nézel rám/ csak úgy

teszel mint aki szeret/ és aki majd eltemet... (Édes hazám)

A XXI. század termeli a bajt, bár az előző sem hagyott semmi szép emléket az átélőben, „Átáztunk átfáztunk és éltünk/ végigbajlódva az éveket/ boldogság-lesen...” (Ahogy te sem), panasolja minduntalan, mert úgy érzi, hogy „Velünk már bártmit/ meg lehet tenni... Van ahol szöveget vernek/ van ahol dobot/ s van hogy éppen magyarokat -/ Felülről lassan száll alá az ősz// Így hát csak nyelünk/ nagyokat” (Temerin) És bár hiszi, hogy „mindig tétje van a versnek mindig”, fájdalommal ismételteti, „örökös harc(át) a múlttal”, és messze, visszafelé tekintve próbálja felmérni, volt-e kor, amelyik „Sokkal több fényt” sugárzott az Igazakra” (Több fényt!)

Balladás ének 2011-ből a megtépázott lélek tragédiáját vetíti a halálba táncoltatott lány képébe – a magányos vergődés szenvedését mondja bele néhány képbe olyan szenvedéllyel, hogy beleremegünk: „sötétben jön és/ sötétben megy el/ a poklok poklát hozza/ kínokat növel// a halálba táncoltatott/ lány vére hull/ közétek -/ bánat csorog át a szíven/ amíg csak élek...” A természeti katasztrófa méretű csapás döbbenete ehhez a belső pokoljáráshoz viszonyítva szinte csodálatban oldódik fel a Szarvasúzó-ben. Mintha Arany János Rege a csodaszarvasról c. hőskölteményének dallama vagy az ismert népdal képei ragadnának magukkal a kilenc bánattal vágató kilenc szarvas meséjében, amelyek legszebbike, „Kilenc közt a legkilencebb” a költő autóját „tönkrevágta”. Nem panaszkodik, nem keresi a szenzációt sugalló költői fogásokat Agócs Sándor, csupán a mindennapok legtermészetesebb eseményeit bemutató legtermészetesebb módon, a népdalok egyszerűségével, a legősibb versformával, a páros rímben csengő felező nyolcasban közli velünk, hogy „Majdnem leszakadt a mennybolt...”

„Kilenc szarvas kilenc bánat

Nekiindult a világnak

Sötét erdön fényes nappal

Meghalni a madarakkal...// Egy közülük szerencsésen

Rohant a negyvennégyesen

Csattant s nem is nézett hátra

Autómat tönkrevágta... //

Elment az öngyilkos szarvas

Kihült helye is hatalmas

Ő volt mind közül a legszebb

Kilenc közt a legkilencebb”

Nos, ha csak ilyen szarvasúzó verssorok duruzsolnának versenyt a nyomdagépekével, akkor is megéri, megérheti a jelen vagy a jövő olvasó fia-leánya, hogy megkapja a “Fényt!

Sokkal több fényt

a közöttünk járó

Igazakra!”

Az Igazat követelő Agócs Sándorra is.

BÚROK, MAGYAROK, MIGRÁCIÓ

A búrok (vagy más, általuk egyébként jobban kedvelt szóval: afrikánerek) kevéssé ismert nép nálunk, ezért talán érdemes bevezetőként nagy általánosságban szólni néhány szót velük kapcsolatban.

Dél-Afrikában, ha egyszerűsítünk és eltekintünk a fekete törzsek közötti – egyébként nem jelentéktelen – különbségektől, akkor három fő csoportról beszélhetünk. A feketéken kívül (akik legalább féltucatnyi, egyenként milliós, a legnagyobbak tízmilliós nagyságrendű törzsből állnak) két fő csoport van: az angolok és a búrok. Ez utóbbiak szintén több millióan vannak; nagyobbrészt holland ősoktól származnak, de vannak francia és német felmenőik, sőt kisebb számban magyarok is, akiknek az elődei az angol-búr háborúban legalább tucatnyian harcoltak – búr oldalon. Történelmi okok miatt a környező országokban is jelentős számban élnek búrok. Nyelvük, az afrikánsz a legfiatalabb indoeurópai, szerkezetileg holland alapú nyelv. Történetüket, kultúrájukat, vallásukat tekintve, helyenként érdekes rokon vonásokat mutatnak a mienkkel, ld. többek között: A búrok és az apartheid (Antológia Kiadó, Lakitelek 2005)

A mienkkel közel egy időben kezdődött Dél-Afrikában az ottani rendszerváltás, bár más alapról, céllal, más formában és más jelleggel. (Itthon nem mindenkinek érték el az ingerküszöbét az egyébként világra szóló események, mert akkor javarészt magunkkal és környezetünkkel voltunk elfoglalva, de azért talán sokan emlékeznek még Dél-Afrika akkori hősére, Nelson Mandelára, aki néhány évvel később, utolsó hivatalos külföldi útján éppen nálunk járt Budapesten.) A folyamatok megjelenésében az egyik fő különbség az volt, hogy míg nálunk „a pofonok száma is mindvégig 100 alatt maradt” (Antall József miniszterelnök úr akkori megjegyzése), Dél-Afrikában kezdettől fogva fegyveres erőszak kísérte, részben dominálta, sőt egyre inkább dominálja ma is az eseményeket.

Eredetileg nem a fehérek és a feketék között tört ki az erőszak; döntően a fekete törzsek között keletkeztek fegyveres konfliktusok. Legsúlyosabb és leghosszabb a két legnagyobb fekete törzs („nemzet”), a zuluk és a xhosák közötti háború volt. Ezt végül sikerült lecsillapítani, de már nem sokkal utána jelentkezett az a másfajta, de igen súlyos és ma tovább eszkalálódó konfliktus, melyet egyébként igyekszik elhallgatni a helyi és a nemzetközi sajtó, mint annak idején a feketék háborúit.

A farmergyilkosságokról van szó. Ezek során feketék: egyének és kisebb-nagyobb csoportok kínoznak halálra és gyilkolnak fehéreket. Ezen belül is majdnem kizárólag búr farmerokat. Ők képezik az ország földművességét, ha tetszik, parasztságot, mint ahogy nevük eredete is utal rá (ld.: német Bauer, holland boer.) Közbevetőleg: ez persze

nem jelenti azt, hogy minden búr földműves; sok kiemelkedő embert adtak az országnak és a világnak. Kitűnik közöttük például Jan Smuts tábornok, a szabadsághős, akit az angolok, másfelől a feketék is tiszteltek; szobra ma is ott látható a fokvárosi parlament előterében. Voltak magyar kapcsolatai: Trianont élesen ellenezte. Még a diktátum aláírása előtt eljött Európába és külön Budapestre, hogy segíteni próbáljon. Sajnos, nem a megfelelő emberekkel hozta össze a sors és a politika.

A földművelésre visszatérve: a farmok nagyon messze vannak egymástól a hatalmas területű országban (legalább tizenkettő férne bele a mai Magyarországból.) A szerveződő önvédelmet kivéve védtelenek mindenfajta fizikai támadással szemben, különösen, hogy a hatóságok semmit nem tesznek a megvédésükre, sőt; (lásd lejjebb).

Döbbenetesek a számok. Az ezredforduló körüli évekre az akkori becslés szerint kb. 1000 „sikeres” gyilkosság történt országszerte. (Nem mindenki hal meg egy-egy támadásban; sokan a legfejlettebb technikával védekeznek.) Közöttük az akkori hírek szerint volt egy magyar is. Egy újabb fölmérés, vagy megint csak inkább becslés szerint 1998-2016 között kb. 4000 farmert öltek meg, sokukat családtagjaival együtt, tehát legalábbis valószínű, hogy a gyilkosságok száma mára (akár jóval) meghaladja az ötezret!

Mi az oka, eredője, motivációja és főképpen célja minennek? A feketék fehérgyűlölete önmagában nem teljes magyarázat, döntő többségükre nem is jellemző, de ha így is lenne, miért összpontosítanak szinte kizárólag a farmerekre?

A magyarázat legalábbis részben mindenképpen az anyagiakban van. A búr farmerek nagy része, talán többsége több évszázados gyakorlatra visszamenően kiváló mezőgazdasági szakember; a nyugodtabb évtizedek során jelentős vagyonokat teremtettek és halmoztak föl. Egy-egy búr farm kifosztásából meg lehet gazdagodni. Egy búr ismerősömnek nem tudom hány és milyen autója van, de repülőgépből kettő. Egy kisebb, amivel a farmja fölött röpköd és egy valamivel nagyobb, elegánsabb, amivel a fővárosba és más távoli városokba jár. Házában pedig elképesztő értékű festmény, ezüstnemű, kínai porcelán, csodás bútorok és más értékes tárgyak vannak fölhalmozva. És ő többekhez hasonlóan egyelőre többé-kevésbé biztonságban is érzi magát, mert tucatnyi állandó munkása van (mind fekete), ráadásul mind ott lakik a farmon, fegyvereik vannak és tűzbe mennének a gazdájukért (Ez is része a fehérek és a feketék viszonyának.)

De a gyilkosságok szünet nélkül folynak tovább. A hatóságok pedig ahelyett, hogy tennének valamit ellene, most legújabbán a búrok földjeinek erőszakos elvételel vették tervbe. Márpedig, ha ezt megteszik, beláthatatlan nyomor, akár általános éhínség következik be Dél-

Afrikában, ahol a termőföld legalább kétharmada még mindig búr tulajdonban van, a feketék pedig önmagukban nem képesek a szervezett, hatékony földművelésre. Nem véletlen, hogy a legutóbbi években megkezdődött a búrok lassú elszivárgása az országból. (Az angolok már a rendszerváltáskor, a fekete hatalomátvétel idején tömegesen távoztak. Jó részüknek angol állampolgársága is volt, a búroknak azonban nincs holland állampolgárságuk, sem útlevelük, nincs is semmilyen Hollandiához kötődő identitásuk; az ő egyetlen hazájuk Dél-Afrika.)

Tehát a kérdés az a búrok számára, hogy hova távozzanak. Egyáltalán, ki fogadja be őket? Nos, a liberális Hollandia nemigen mutatkozik hajlandónak rá (ők csak a muzulmánokat szeretik, a kálvinistákat úgy látszik, nem), viszont első között jelentkezett Oroszország, ahol a hírek szerint hamarosan 50 búr család telepedhet le, akiket további 500 család követne állataikkal együtt, összességében pedig mintegy tizenötezer fontolgatják, hogy Oroszországba költözzenek. De a legelkötelezettebb befogadó ország eddig Ausztrália, ahol máris több ezren telepedtek le. Peter Dutton ausztrál külügyminiszter pedig 10 ezer elüldözött farmer befogadásáról beszél. Egyes hírek szerint már Új-Zélandon is megjelentek.

Véleményem szerint hazánknak több szempontból érdeke lenne legalább néhány tucat, még inkább néhány száz búr család befogadása. Gondolom, ők is jól járnának velünk, és hozzájárulhatnának a magyar gazdaság, főként a mezőgazdaság föllendítéséhez. Magyarország ráadásul nem lenne többé vádolható azzal, hogy nem fogad be afrikaiakat; más kérdés, hogy a búrok mind reformátusok. Sok egyéb között még a nyelvtanításban-tanulásban is komoly hasznukat vehetnének, a búrok ugyanis majdnem mind beszélnek angolul, többségük nagyon jól, gyakorlatilag kétnyelvűek. A problémák hosszas eltitkolása után manapság éledezik a nemzetközi, kisebb mértékben a magyarországi média egy részének érdeklődése is. Különösen az angolszász sajtóban számos cikk, tanulmány jelenik meg, többségük ecseteli a szörnyű dél-afrikai helyzetet, és lerántja a leplet az ottani kormány fekete rasszista politikájáról. Legújabb dokumentumfilmek is készültek az iszonyatos állapotokról. Kitűnő például a fiatal kanadai újságíró, Lauren Southern: *Farmlands* című filmje, melyben megrázó jelenetek is vannak. Southern hazánkban is járt a közelmúltban, amikor egyébként rendkívül elismerőleg nyilatkozott kormányunk politikájáról, konkrétan a migráció kezelésével kapcsolatban.

Néhány szó a dél-afrikai magyarokról. Hogy mennyien vannak, nem lehet biztosan tudni, de az biztos, hogy sokkal többen, mint az összes többi afrikai országban együttvéve. A nagyvárosokban működő szervezeteiken kívül Johannesburg és a főváros Pretoria között félúton, a puszta közepén van a Magyar Tanya, az un. Halfway House. Ezek tagsága nagyjából ismert, de a szervezett magyarok mindenütt törpe

kisebbségben vannak az összlétszámhoz képest. Minden rendelkezésre álló információ szerint a dél-afrikai magyarok száma (nem a „magyar származásúaké”, hanem azoké, akik tudnak magyarul és általában otthon is magyarul beszélnek) valahol 5000 és 10000 között valószínűsíthető. Együtt képviselik a magyar társadalom teljes vertikális szerkezetét; a legegyszerűbb emberektől egyetemi tanárokra keresztül arisztokratákig mindenki megtalálható közöttük. (Számomra munkám során Pretoriában nagy megtiszteltetés volt például, hogy megkaphattam Orczy báró támogatását.) A rendszerváltásig a magyarok többsége úgy élt, mint „Marci Hevesen”; szinte ritkaság volt a szegény. Valószínűleg ezzel is összefügg, hogy önmagukon kívül alig foglalkoztatta őket más, és minden más emigrációs csoportnál jobban elszakadtak Magyarországtól. Jellemző, hogy érkezésem után nem sokkal egy magyar társaságban (ahol egyébként mindenki tisztán magyarul beszélt, mert a nyelvet példásan megtartották), megkérdezte valaki, hogy ki Magyarország miniszterelnöke.

Nem sokkal azután kezdtek megváltozni a dolgok. A búrokéhoz hasonló mértékű fenyegetettségről – legalábbis egyelőre – még nincs szó. De sajnos, ennek is eljő az ideje, és jelei persze máris vannak, mint ahogy magyar áldozatok is vannak. Mint annak is, hogy elkezdenek költözni haza (a Magyar Tanya korábbi elnöke pl. már hazajött).

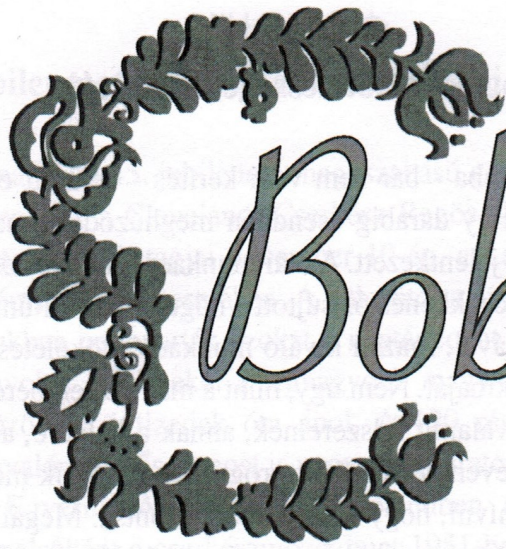
A folyamat minden valószínűség szerint föl fog gyorsulni, és a fehérek egyre több csoportjára, végül mindegyikre ki fog terjedni.

Félő, hogy megkezdődtek a fehérek végnapjai Dél-Afrikában, annak ellenére, hogy közülük sokan ezt még mindig nem látják, vagy nem akarják elhinni. Ebben a helyzetben szerintem a magyar kormánynak elő kellene készíteni és segíteni a magyarok hazaköltözését Dél-Afrikából.

A dél-afrikai magyarság összes külföldi honfitársaink leginkább veszélyeztetett csoportja. Ma már nem csupán arról van szó, hogy érdekünk-e hazahívásuk. Véleményem szerint ez kötelességünk, mert a kérdés az, hogy cserben hagyjuk-e és lemondunk róluk, vagy megmentjük őket? Meg kell teremtenünk a fogadásuk föltételeit, miközben kormányunk képviselőinek meg kellene jelennie a helyszínen tájékozódni, tájékoztatást nyújtani és az ottani külképviseleteinkkel karöltve, propagandát folytatni, és minden szükséges segítséget megadni a hazaköltözések érdekében. Amíg nem késő.

Budapest, 2019. március 08.

*Pordány László nyugalmazott nagykövet,
a Nemzeti Fórum külügyi tanácsadója*

Bobó Bóbitája

melléklet

Osvát Erzsébet

Tavaszcímő mondóka ...

Távozz, hideg,
olvadj, hó!

Hagyj itt minket
Télapó!

Küldd a lányod
magad helyett.

Mondd meg neki,
el ne feledd:

hozza el a
meleget,

fecskét,

gólyát,

hóvirágot,

a nevető kék eget!

Tanuld meg a mondókát!

Rajzold le, miket hozzon a tavasz?

Én már egyet tudok! Kitalálod a nevét?

Tanuljunk magyarul!

B

Az alábbi szavak magyar megfelelői mind B-betűvel kezdődnek. Írd a képekhez a megfelelő számot, illetve azt, hogy van az adott szó magyarul! Ismered mindegyiket?

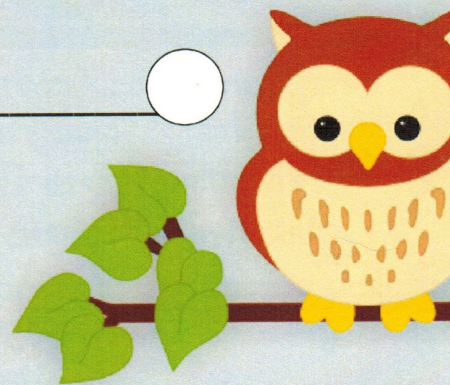
All these words below begin with letter 'B' in Hungarian. Write the correct number in the circle, and the Hungarian word on the line! Can you name all of them?

1 - BANANA; 2 - SHEEP; 3 - WHALE; 4 - OWL;

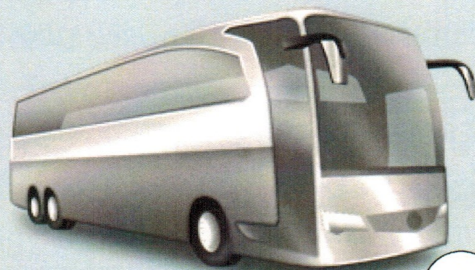
5 - FROG; 6 - BUS; 7 - BADGER; 8 - WINE;

_____

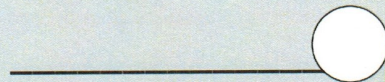
_____

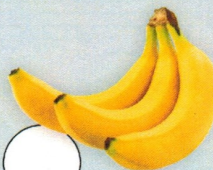
_____

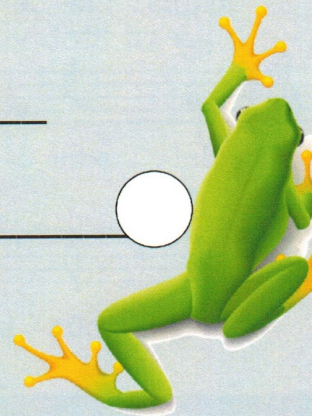
_____

_____

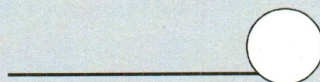
_____

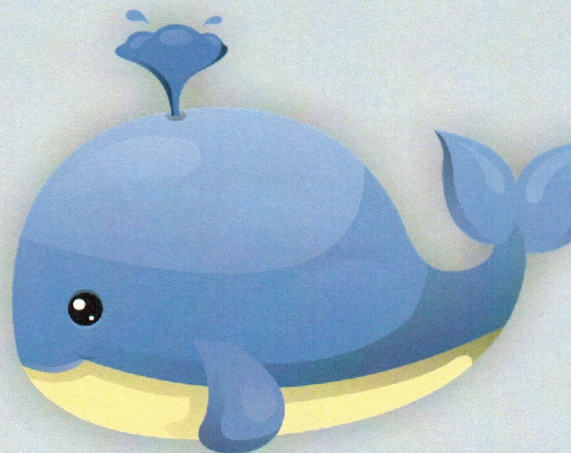
_____

_____

_____

Devecsery László: Rókaék húsvétja

Egyszer volt, hol nem volt, kerek erdő szélén volt... Nem más, mint a húsvéti nyuszi háza. Olyan volt az egész, akár egy hímes tojás. Kerek az ablaka, kerek az ajtaja, még a kéménye is kereken pöfékelte a kerek füstöt.

Történt egyszer, hogy a legkisebb nyúllány – Nyuszi Juci – kirándulni ment a testvéreivel. Elhatározták, hogy felmászna a hegy tetejére.

A két nagyobb – Anci és Mancsi – fűgén fel is kapaszkodott a tetőre. Lihegve, sietve Julcsi is követte őket.

Megcsodálták a felhősipkás hegyeket, a délceg fenyőket és a lankás völgyeket. Julcsi, kicsit távolabb, egy hegyi kecskét pillantott meg. Mind közelebb merészkedett a hegytető pereméhez. A kövek meglazultak a talpa alatta, ő pedig leesett..., zuhant lefelé..., egészen addig, míg egy kiálló ágacsán fent nem akadt. Juci sírva kapaszkodott ... Testvérei nem tudtak neki segíteni, ezért elszaladtak segítségért... Nyuszi Juci panaszos makogása messzire elhallatszott.

Éppen arra járt a róka, legkisebb fiacskájával. Hamarosan meg is pillantották a szorult helyzetben lévő nyusztit.

– Segítsünk neki, édesapám! – szólt a kis róka.

– Nem bánom, segítsünk!

Az öreg róka addig-addig ügyeskedett, míg Juci közelébe nem ért. Lenyújtotta hosszú farkát, amibe a nyuszilány bátran bele is kapaszkodott. Felhúzta a hegy tetejére.

– Most meg fogsz enni? – kérdezte riadtan Juci.

– Dehogyan eszlek, dehogyan eszlek!

– Csupán segítettünk neked! – felelte a kis róka.

A két róka elszaladt. Juci ámulva nézett utánuk. Közben lihegve, loholva, hosszú kötéllel, megérkezett a nyuszi-család. Csodálkozva látták legkisebb gyermeküket sértetlenül, épen, egészségesen.

Juci elmesélte, mi történt vele. Az első rémület után mindannyiuknak eszébe jutott valami...

Elérkezett a hímes tojást ajándékozó húsvét napja. Rókaék a pisztrángos tóhoz indultak. A lyuk szájánál majdnem elestek valamiben. Gyönyörűséges hímes tojások sorakoztak a bejárat előtt.

– Látod, édesapám, – szólt a legkisebb rókafiú – csodálatos dolog valakin segíteni. Lám, nyusziék így köszönték meg a segítséget!

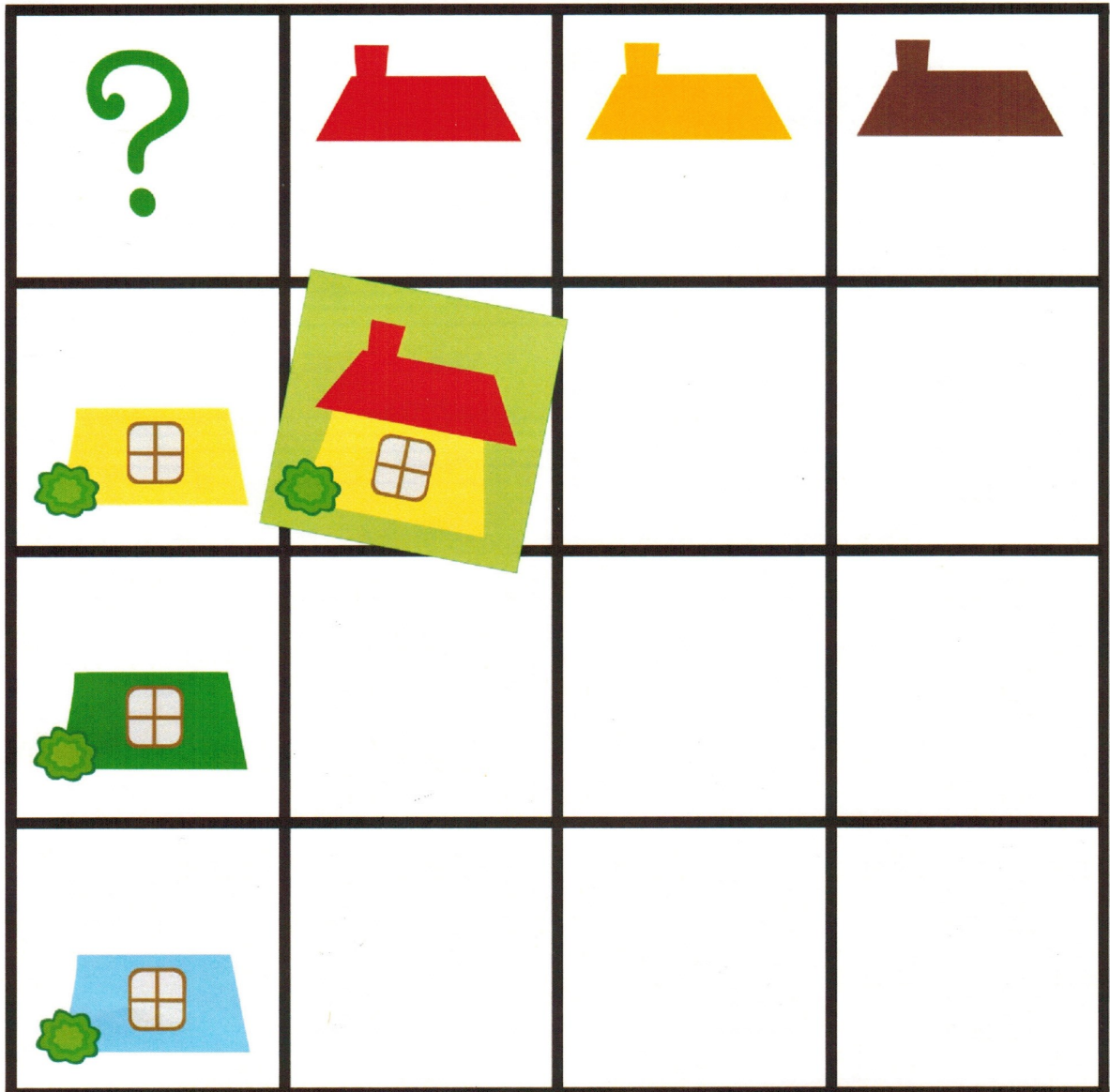
A rókacsalád apraja és nagyja boldogan csodálta az ünnepet köszöntő hímes tojásokat.

RAJZOLJ ÉS SZÍNEZZ!

DRAW AND COLOR!

Rajzolj megfelelő színű házakat az üres négyzetekbe!
Draw the houses with the correct colors in each square!

Varró Dániel
NYÚL TAVASZI ÉNEKE

Mert, jaj, a nyár, mint lepke röppen
és ősszel minden oly riadt,
és télen sűrű, lassú ködben
dideregnek a nyúlfiak.

Tavasza, te cuppanásnyi szikra,
ha tappancsod a sárba lép,
vidorság száll a kis nyuszikra,
s megédesül a sárgarép'.

Bajuszt pödörsz a napsugárból,
s ugrálsz, mint gyöngye, lenge nyúl.
Ó, jaj, tavasszal szép a zápor
és sokkal később alkonyul.

Bobó vagyok, csontra várok,
Nektek sok hímes tojást kívánok!

„Minden forrásom belőled fakad.”
(Zsolt. 87,7)

TILMA a Gyermekművészetért Alapítvány
meghirdeti

„A LEGNAGYOBB SZERETET”
című nemzetközi gyermekrajzpályázatot
óvodás kortól a gimnazista korosztályig.

A képek beküldése folyamatos, 2018. januártól – 2019. május végéig.

A zsűriett alkotásokból 2020 májusában az
52. Eucharisztikus Világkongresszus alkalmából kiállítását rendezünk
a Hatvani Galériában, Budapesten,
Mátraverebély-Szentkúton a Ferences Galériában.

A legjobb 50 alkotó oklevélben és értékes jutalomban részesül.

Javasolt témák:
Jézus szeretetből köztünk él
Úr napja, Körmenet, Elsőáldozás, A szentmise örömei, Csodás tettek,
Vízén járás, Kenyérszaporítás, Az utolsó vacsora, Zarándoklatok,
Imádkozó emberek, gyerekek

A képek mérete és technikája szabadon választott.
A beküldött alkotásokat nem küldjük vissza, a Tilma Alapítvány tulajdonát képezik. A képek hátlapjára olvashatóan írják fel a nevüket, címüket, a kép
címét, a felkészítő tanár nevét.

Postacím: TILMA Alapítvány Magyarország – Hungary
3001 Hatvan, Postán maradó (Fő posta)

Köszönettel vesszük a kiállítás szervezéséhez,
a gyerekek jutalmazásához felajánlott nagylelkű adományait:

TILMA a Gyermekművészetért Közhasznú Alapítvány
Bankszámlaszám: 62100119-11031071
IBAN: HU 95 62100119-11031071-00000000
SWIFT kód: TAKBHUHB

Örömtelül alkotómunkát kívánunk a kiállítás fővédnökei:
Erdő Péter bíboros, prímás, érsek, Béres Klára Béres Alapítvány
Dobos Klára Új Misszió szerkesztője
Krisztus Király Ünnepe, Hatvan, 2017. november 26.

Megavers A DIASZPÓRÁBAN

A Szolnok TV kezdeményezéséhez
csatlakozva idén is újra
szavazhatnak a tengerentúlon élő
magyar fiatalok.

A győztesekre értékes nyeremények
várnak és egy életre szóló emlék

Nevezési határidő 2019. március 25.

Korhatár: 4-től 30 éves korig

Információ és regisztráció:
www.kanadaimagyarkulturalistanacs.com

tengerentulimegavers@gmail.com

[f /tengerentulimegavers](https://www.facebook.com/tengerentulimegavers)

4.

Factory and Outlet

Sunday-Monday

Closed

Tuesday-Friday

8 AM to 6 PM

Saturday

8 AM to 3 PM

Mississauga, ON

L4X 2G1

(905) 624-9311

(905) 624-9910

GÁBOR LÁSZLÓ VASKI CIWM, CFP, BMUS

Senior Financial Consultant

INVESTORS GROUP FINANCIAL SERVICES INC.

The Plan
by **IG** Investors
Group

Investors Group Financial Services Inc.

Since 1991, Gábor with his team at Investors Group, has been assisting clients in achieving their financial goals.

He has combined his personal *knowledge* and *experience* with the *research* of *Investors Group professionals* for the sole objective of *providing clients* the *clarity* and *confidence* to *achieve* their *financial goals*.

With his *team*, he helps *clients* *save tax*, *build* and *preserve wealth* for *themselves* and *future generations*.

TEAM VASKI

Guiding Your Financial Future

"A Magyar Közösség Lelkes Támogatói"

600-390 Brant Street • Burlington, ON, L7R 4J4

1-888-467-8844, ext. 271 • gabor.vaski@investorsgroup.com

Megvalósult
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

MAGYARORSÁG HÁZA